

คู่มือการให้คำแนะนำแก่ผู้ป่วย เกี่ยวกับพันธุศาสตร์ของระบบสืบพันธุ์

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์	04
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม	14
การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย	38
Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก	54
การถ่ายทอดทางพันธุกรรมจากยีนตำแหน่งเดียว	64

คู่มือการให้คำแนะนำมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำแนะนำทางพันธุศาสตร์แก่ผู้ให้บริการด้านสุขภาพและเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาโดยทั่วไปเท่านั้น คู่มือนี้ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้แทนความเห็นทางวิชาชีพของผู้ให้บริการด้านสุขภาพในการให้บริการหรือให้คำแนะนำทางการแพทย์

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์	04
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม	14
การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย	38
Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก	54
การถ่ายทอดทางพันธุกรรมจากยีนตำแหน่งเดียว	64

คู่มือการให้คำแนะนำมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำแนะนำทางพันธุศาสตร์แก่ผู้ให้บริการด้านสุขภาพและเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาโดยทั่วไปเท่านั้น คู่มือนี้ไม่ได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้แทนความเห็นทางวิชาชีพของผู้ให้บริการด้านสุขภาพในการให้บริการหรือให้คำแนะนำทางการแพทย์

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทาง
เลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

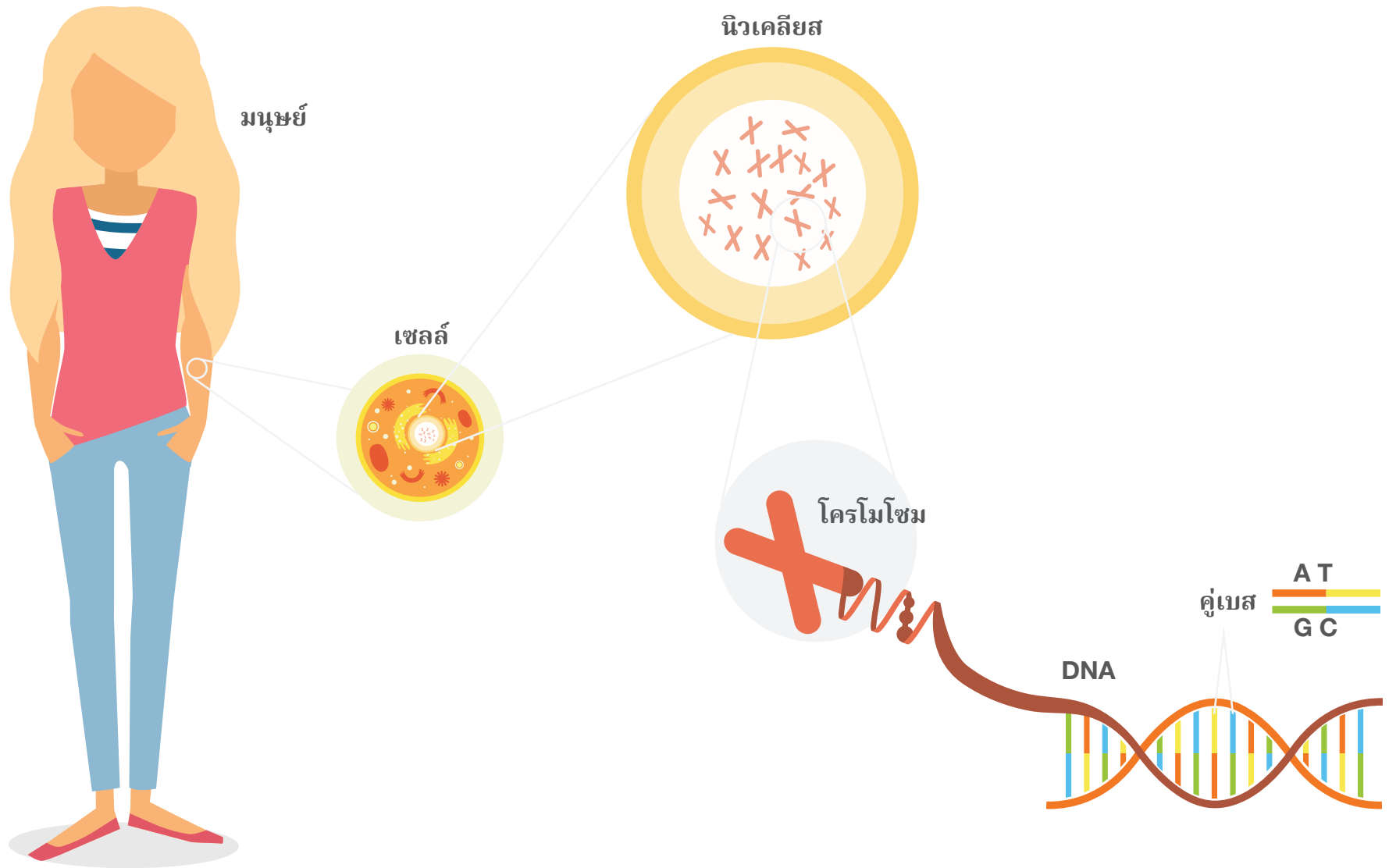
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

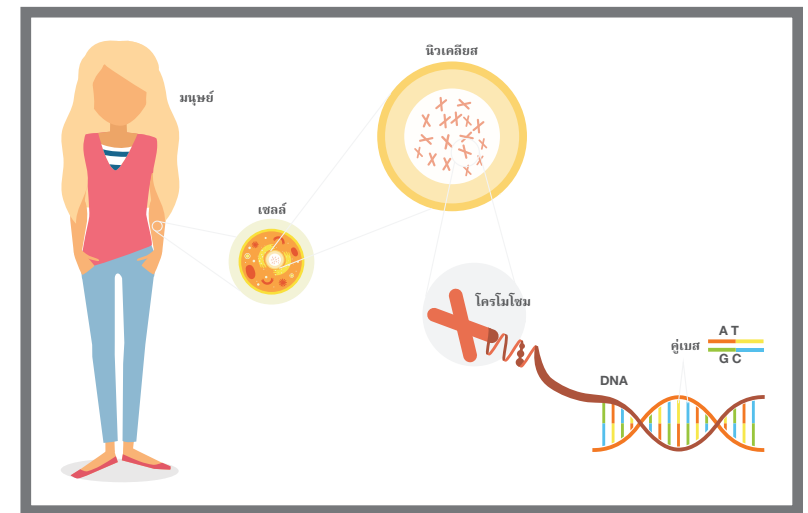
เซลล์ โครโมโซม และ DNA

- สารบัญ
- ภาพรวมทางพันธุศาสตร์
- ภาวะผิดปกติของโครโมโซม
- การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย
- Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก
- การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

เซลล์ โครโมโซม และ DNA

- ร่างกายของมนุษย์ประกอบด้วยเซลล์นับล้านล้านเซลล์
- ภายในนิวเคลียสของเซลล์มีโครงสร้างที่เรียกว่าโครโมโซม โครโมโซมประกอบด้วย DNA
- DNA ประกอบด้วยเบสสี่ตัว (A, T, G, C) เบสเหล่านี้เป็นโครงสร้างพื้นฐานของยีน
  - ลำดับที่แตกต่างกันออกไปของเบสทั้งสี่ประกอบกันเป็นยีน มนุษย์มียีนประมาณ 20,000 ยีน

US National Library of Medicine. Help Me Understand Genetics: Cells and DNA
<https://ghr.nlm.nih.gov/primer/basics.pdf> เผยแพร่เมื่อ 30 พฤษภาคม 2559 เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 6 มิถุนายน 2559

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

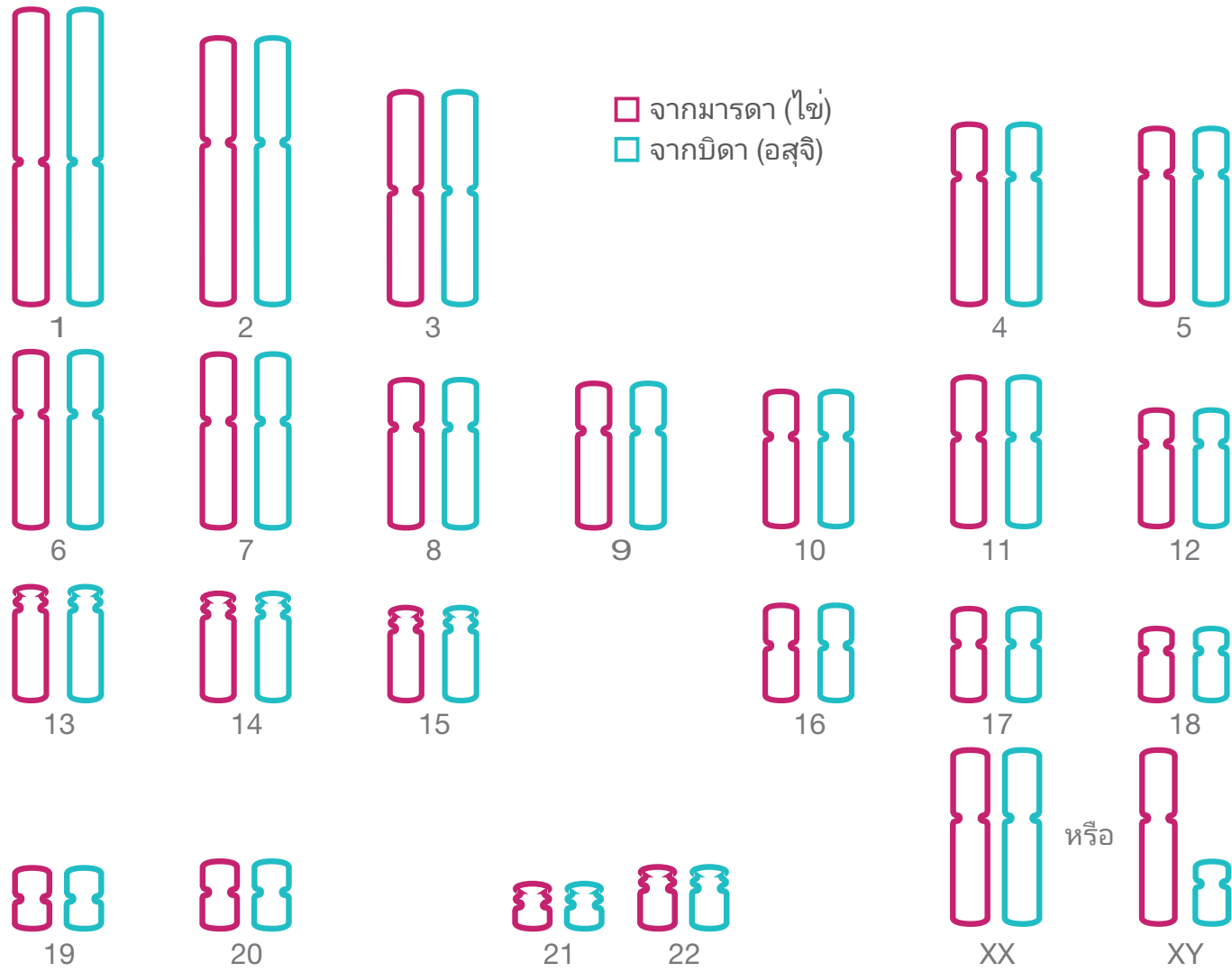
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

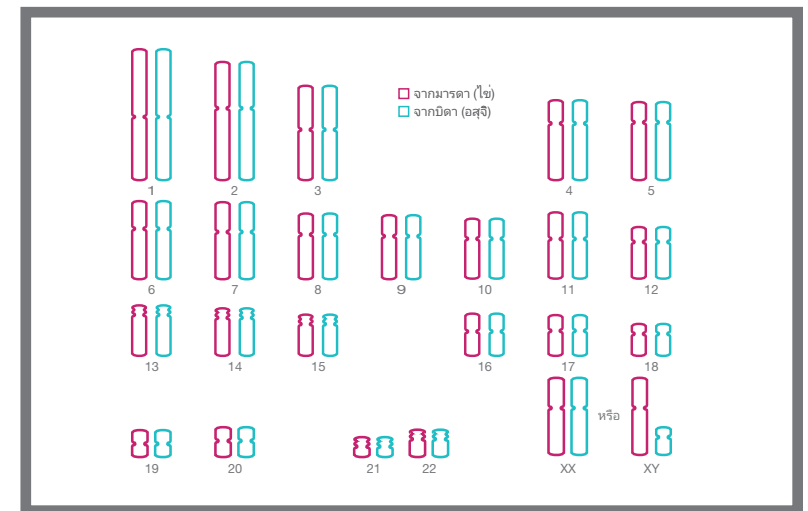
โครโมโซมของมนุษย์

โครโมโซมของมนุษย์

- มนุษย์มีโครโมโซมอยู่ 23 คู่ (มีโครโมโซมรวมทั้งหมด 46 แท่ง)
  - สำเนาโครโมโซมแต่ละคู่จะมีจะแท่งหนึ่งที่ได้มาจากมารดา (ไข่) และอีกแท่งหนึ่งที่ได้มาจากบิดา (อสุจิ)
- โครโมโซม 22 คู่แรกเรียกว่าออโตโซม และจะเหมือนกันในเพศชายและเพศหญิง
- โครโมโซมคู่ที่ 23 เรียกว่าโครโมโซมเพศ เพศหญิงจะมีโครโมโซม X จำนวนสองแท่ง ส่วนในเพศชายจะมีโครโมโซม X หนึ่งแท่ง และโครโมโซม Y หนึ่งแท่ง

Gardner RJM, Sutherland GR, Schaffer LG. *Chromosome Abnormalities and Genetic Counseling*. 4th ed. New York, NY: Oxford University Press; 2012.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

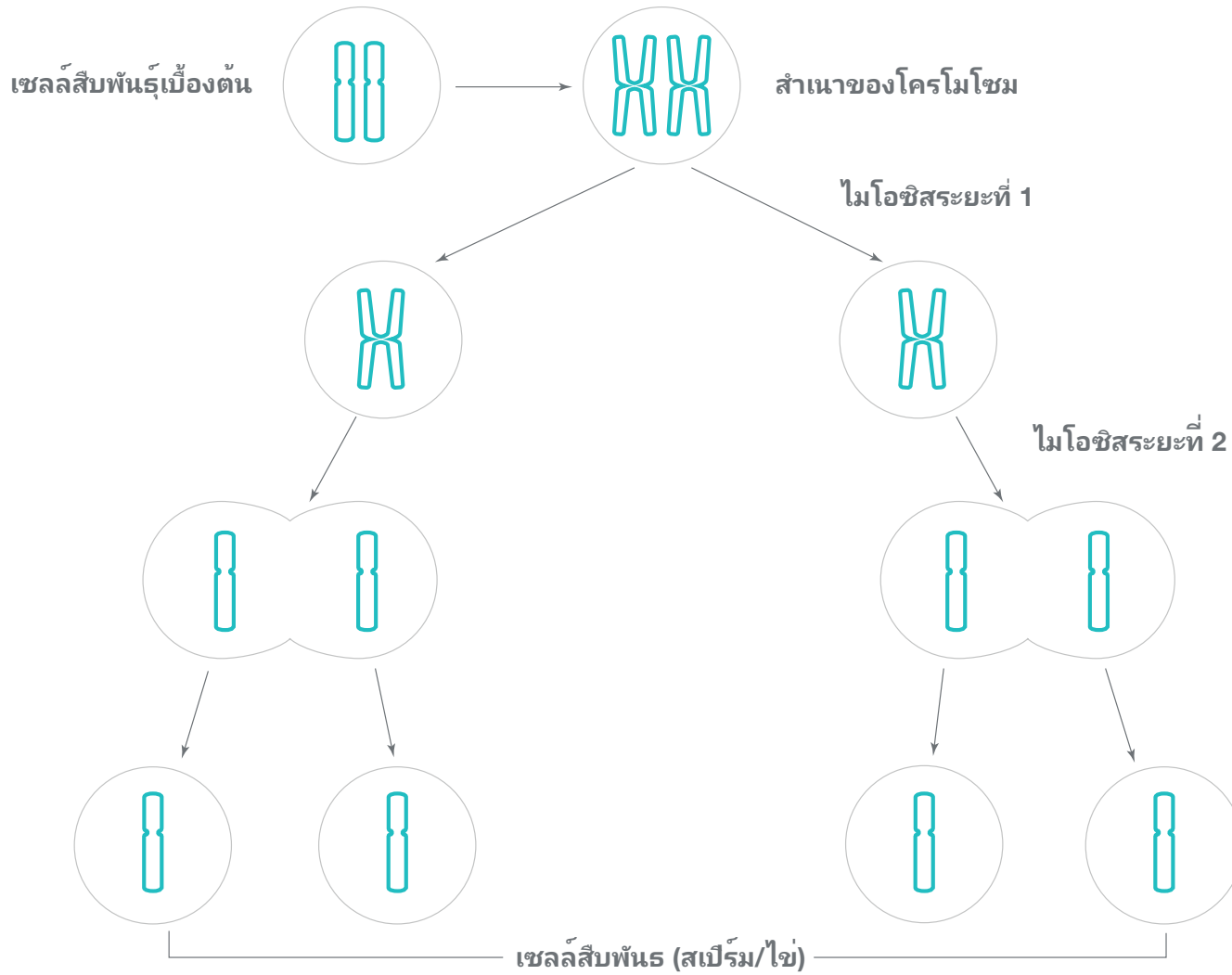
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

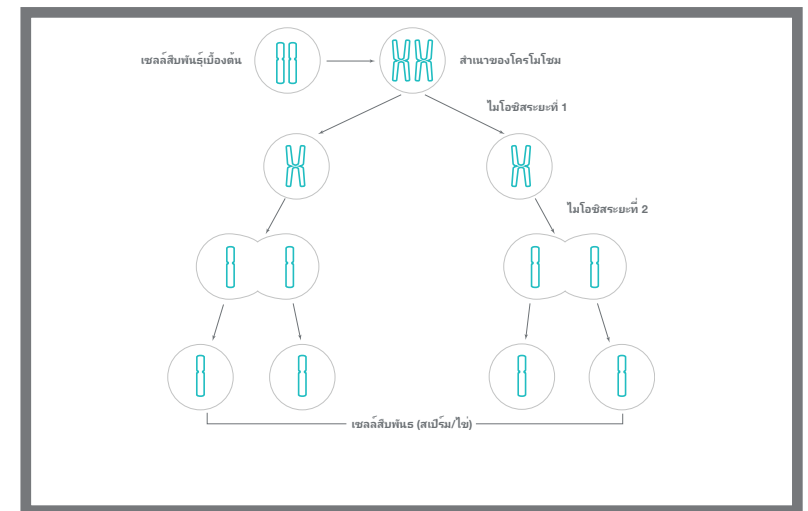
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ไมโอซิส: การผลิตเซลล์อสุจิและไข่

ไมโอซิส: การผลิตเซลล์อสุจิและไข่

- ไมโอซิสเป็นกระบวนการผลิตเซลล์ไข่และเซลล์อสุจิ (เซลล์สืบพันธุ์)
- ระหว่างกระบวนการไมโอซิส คู่โครโมโซมจะถูกแยกออกจากกันเพื่อที่เซลล์สืบพันธุ์แต่ละเซลล์จะได้มีสำเนาของโครโมโซมแต่ละแท่งอยู่หนึ่งสำเนา (รวมเป็น 23 แท่ง ซึ่งเป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของจำนวนโครโมโซมทั้งหมดในเซลล์)
- เมื่อมีการปฏิสนธิ/การตั้งครรภ์ อสุจิจะเข้าไปรวมกับไข่เพื่อสร้างเป็นไซโกต ซึ่งจะกลายเป็นตัวอ่อน (ที่มีโครโมโซม 46 แท่ง)

Gardner RJM, Sutherland GR, Schaffer LG. *Chromosome Abnormalities and Genetic Counseling*. 4th ed. New York, NY: Oxford University Press; 2012.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

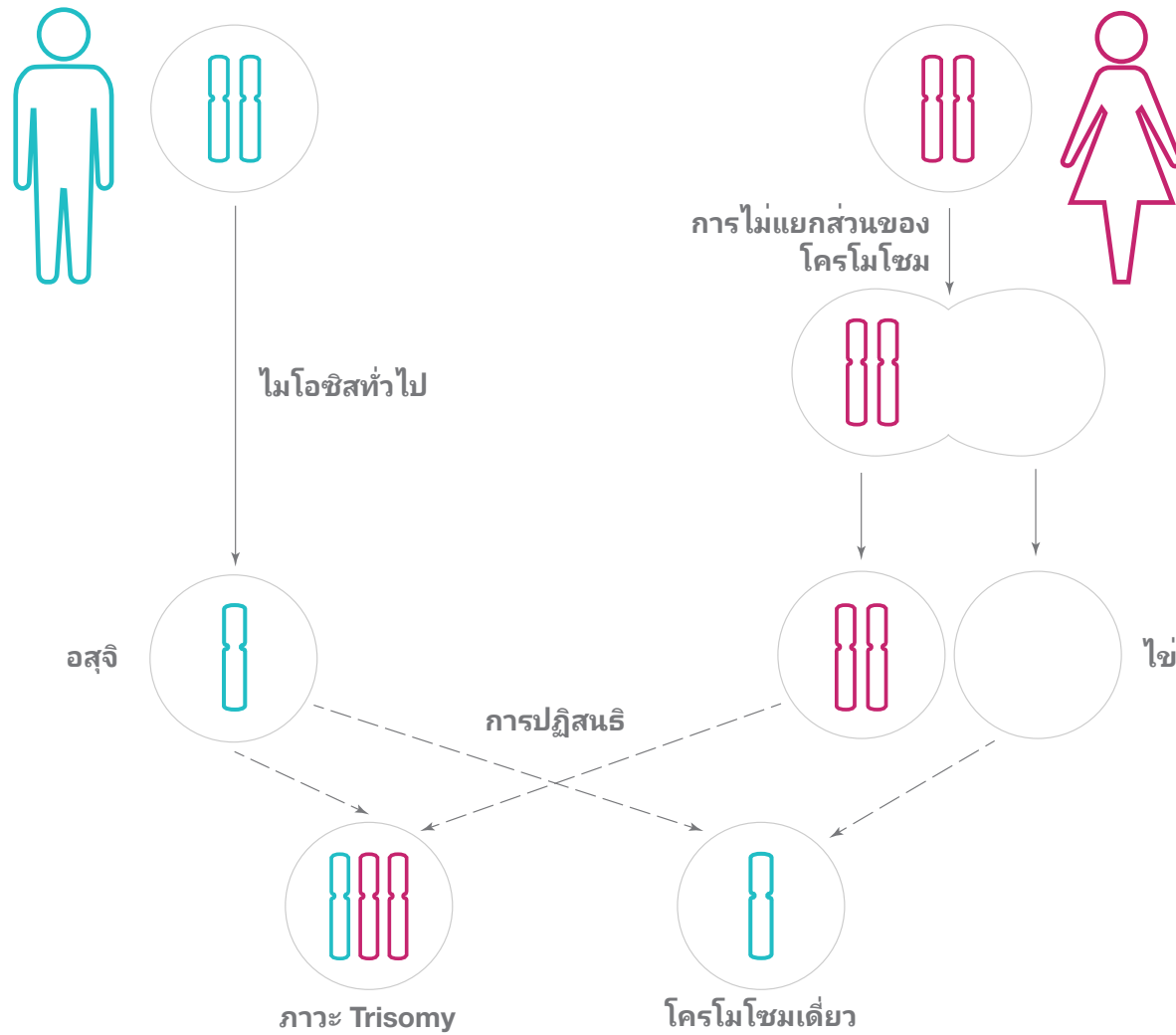
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในอโตโซมที่พบได้ยาก

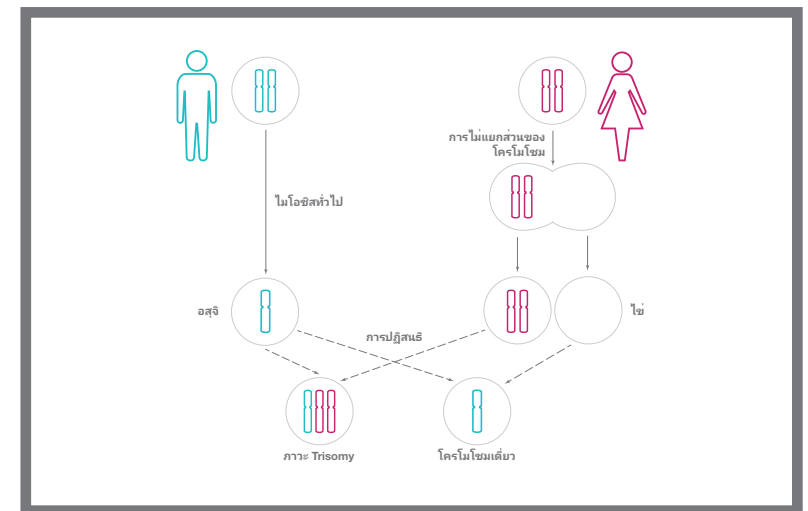
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การไม่แยกส่วนของโครโมโซมในกระบวนการไมโอซิส

การไม่แยกส่วนของโครโมโซมในกระบวนการไมโอซิส

- การไม่แยกส่วนของโครโมโซมเป็นความล้มเหลวของโครโมโซมที่มีลักษณะเหมือนกันในการแยกตัวออกจากกันตามปกติระหว่างการแบ่งเซลล์ ทำให้มีจำนวนของโครโมโซมไม่ถูกต้อง (ที่รู้จักกันว่าเป็น ภาวะจำนวนโครโมโซมผิดปกติ)
  - การไม่แยกส่วนของโครโมโซมอาจเกิดขึ้นในกระบวนการไมโอซิสของทั้งเพศชายและเพศหญิง
- ชนิดของภาวะจำนวนโครโมโซมผิดปกติ:
  - Trisomy: โครโมโซมชุดหนึ่งมีสามแท่ง
  - Monosomy: โครโมโซมชุดหนึ่งมีเพียงแท่งเดียว
- ภาวะที่มีจำนวนโครโมโซมผิดปกติอาจทำให้เกิดผลดังนี้:
  - ตัวอ่อนไม่สามารถฝังตัวได้
  - สูญเสียการตั้งครรภ์/การแท้ง
  - ทารกกำเนิดโดยมีภาวะผิดปกติของโครโมโซม (เช่น Trisomy 21 ซึ่งรู้จักกันดีในชื่อ ดาวน์ซินโดรม ดาวน์ซินโดรม)

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทาง
เลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

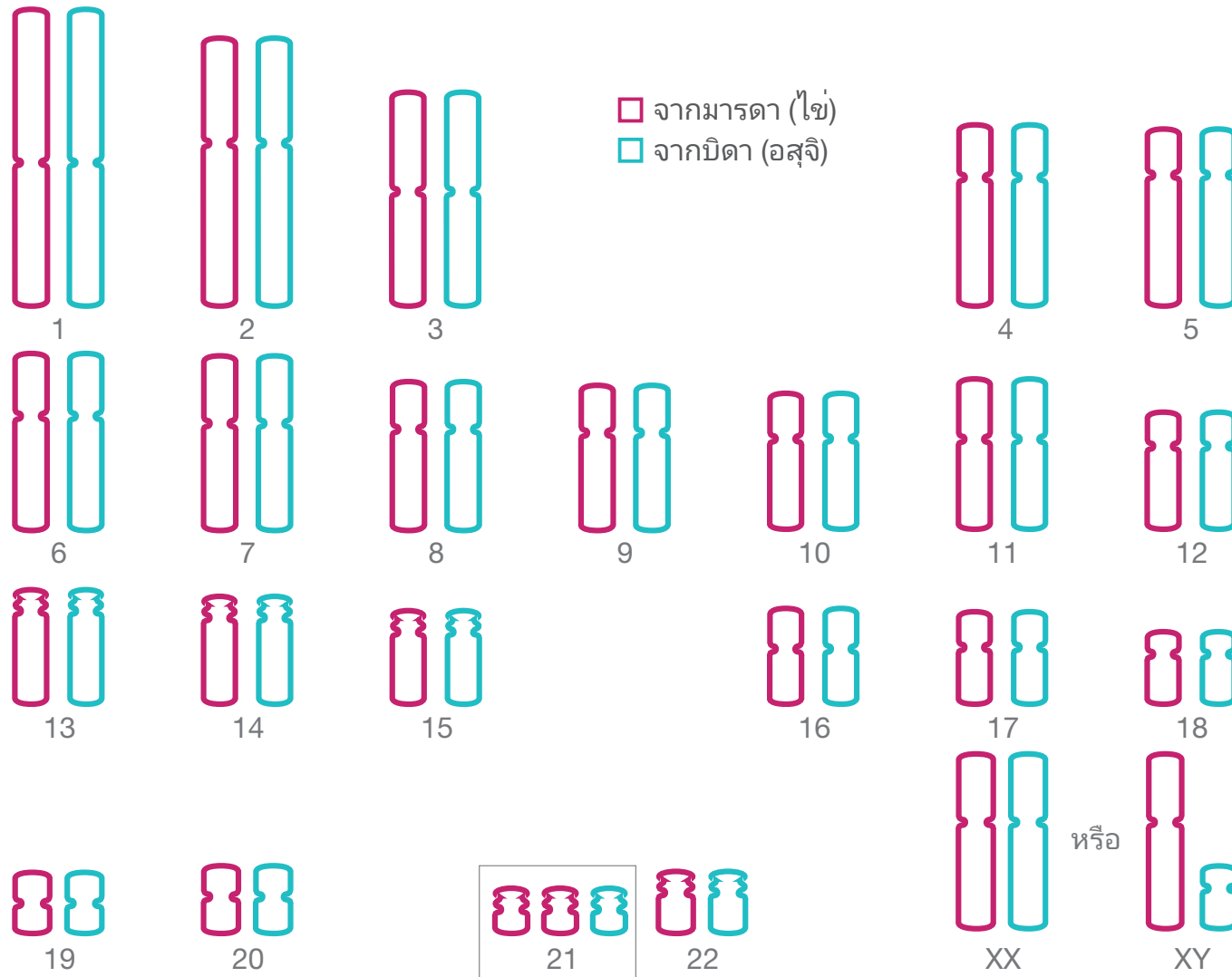
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทาง
เลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

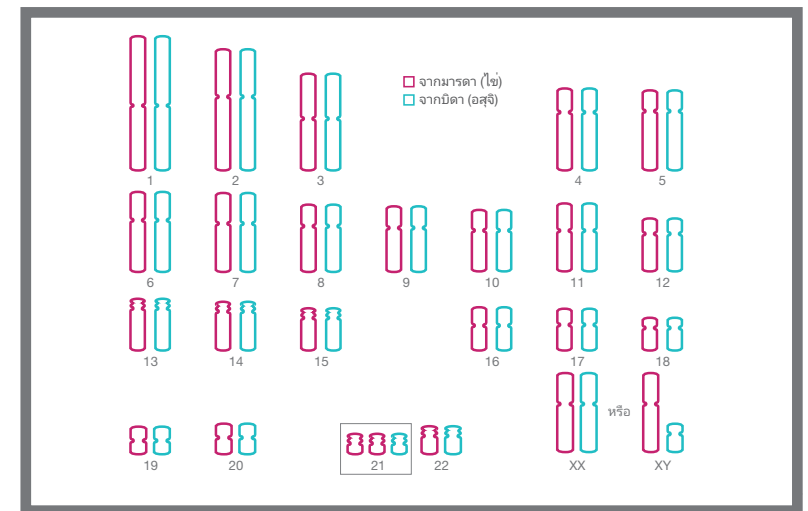
Trisomy 21 (ดาว์นซินโดรม)

Trisomy 21 (ดาว์นซินโดรม)

- Trisomy 21 ถือเป็นภาวะผิดปกติของโครโมโซมที่พบบ่อยที่สุดในทารกเกิดมีชีพ
- Trisomy 21 เกิดขึ้น 1 คนในทารกเกิดมีชีพทุก 660 คนโดยประมาณ
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป ลักษณะที่พบได้ทั่วไปของ Trisomy 21 ได้แก่
  - มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับน้อยถึงปานกลาง และมีพัฒนาการช้า
  - ใบหน้ามีลักษณะเฉพาะ
  - มีความผิดปกติในโครงสร้างของหัวใจ
  - ความตึงตัวของกล้ามเนื้อไม่ดีหรือมีน้อย
  - สามารถมีชีวิตอยู่ได้ถึงวัยผู้ใหญ่

Jones KL, Jones MC, del Campo M. *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation*. 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

Your guide to understanding genetic conditions: Down syndrome. Genetics Home Reference. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/down-syndrome>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 4 เมษายน 2561

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

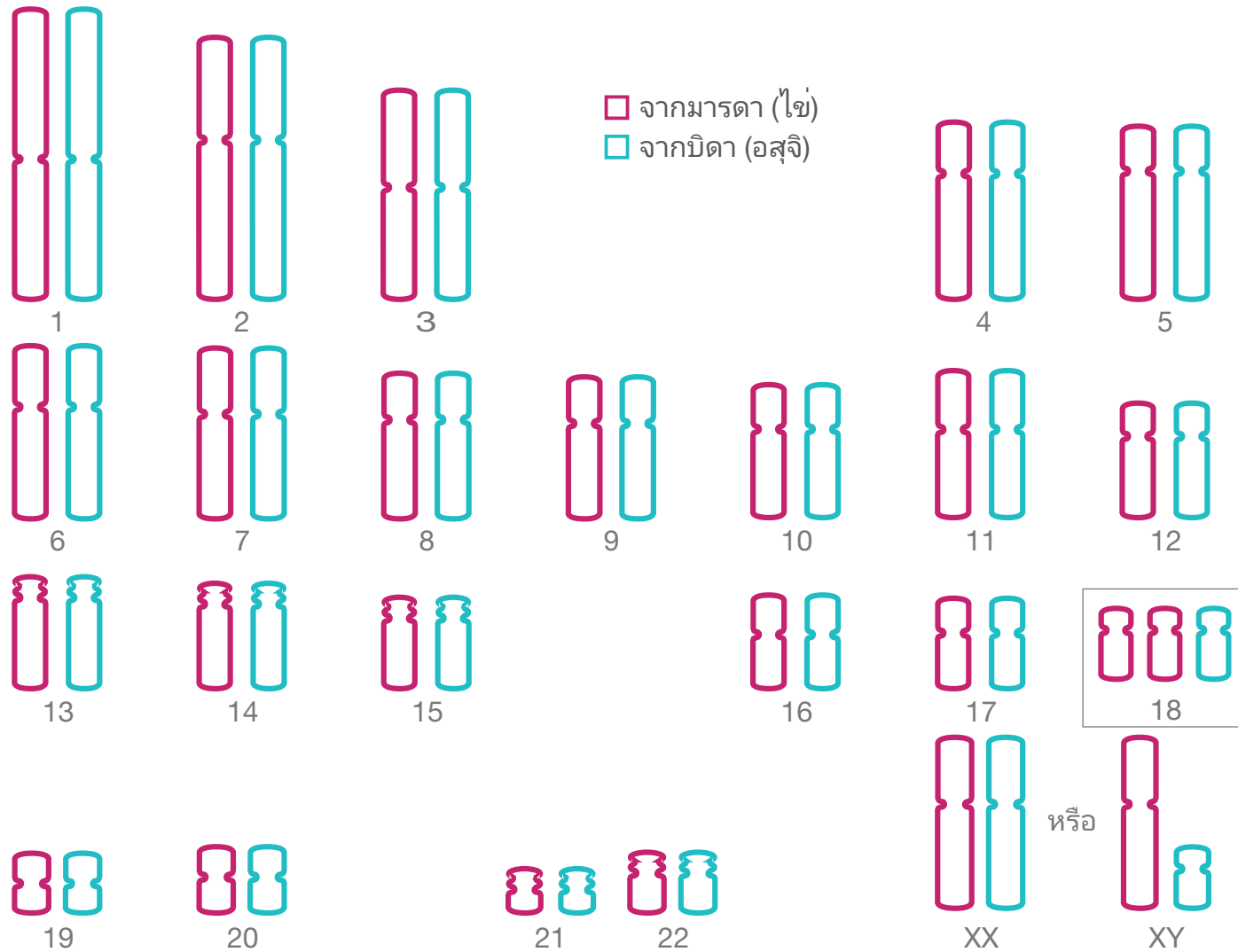
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

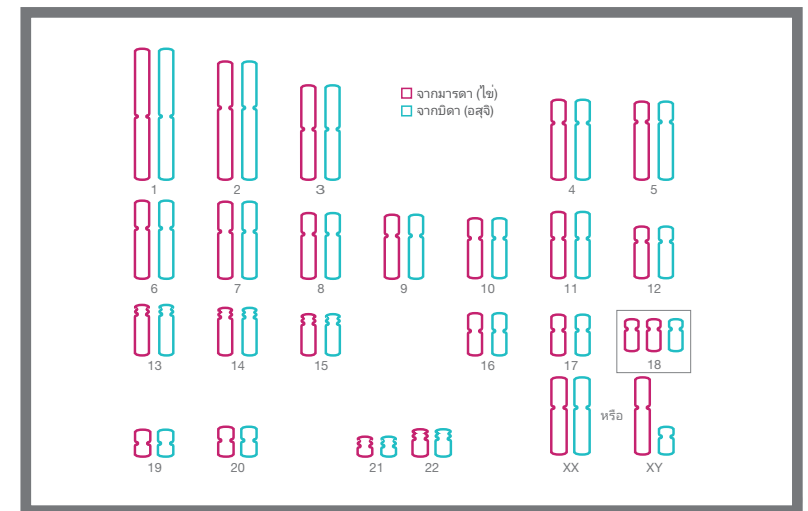
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

Trisomy 18 (เอ็ดเวิร์ดซินโดรม)

Trisomy 18 (เอ็ดเวิร์ดซินโดรม)

- Trisomy 18 เกิดขึ้นในทารก 1 คนจากทารกเกิดมีชีพทุก 3,333 คนโดยประมาณ
- ตามปกติแล้วมีอายุคาดเฉลี่ยน้อยกว่าหนึ่งปี
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป ลักษณะที่พบได้ทั่วไปของ Trisomy 18 ได้แก่
  - ภาวะทารกในครรภ์เติบโตช้า
  - มีความตึงตัวของกล้ามเนื้อเพิ่มขึ้น
  - ตำแหน่งมือและ/หรือเท้าผิดปกติ
  - มีความผิดปกติในหัวใจและอวัยวะอื่น ๆ
  - มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพัฒนาการช้าอย่างรุนแรง

Jones KL, Jones MC, del Campo M. *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation*. 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

Your guide to understanding genetic conditions: Trisomy 18. Genetics Home Reference. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/trisomy-18>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 4 เมษายน 2561

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

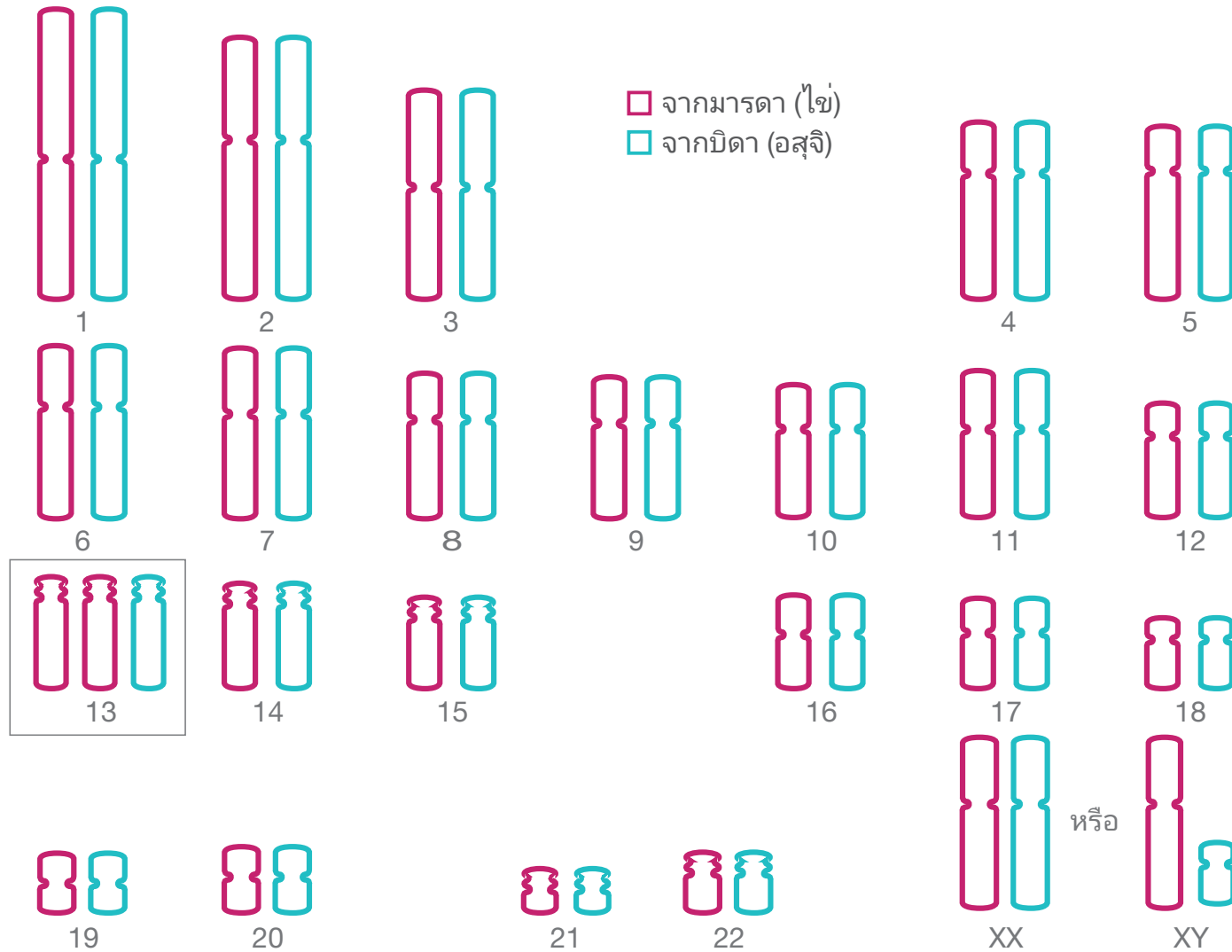
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

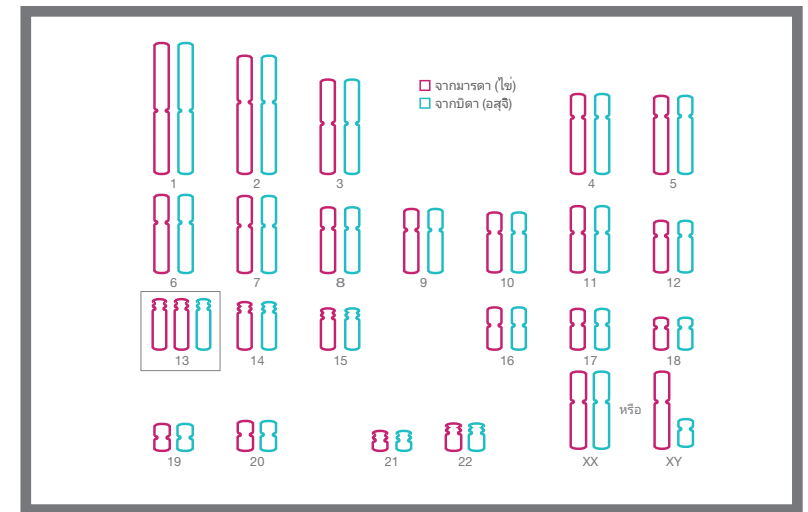
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

Trisomy 13 (พาทัวซินโดรม)

Trisomy 13 (พาทัวซินโดรม)

- Trisomy 13 เกิดขึ้นในทารก 1 คนจากทารกเกิดมีชีพทุก 5,000 คนโดยประมาณ
- ตามปกติแล้วมีอายุคาดเฉลี่ยน้อยกว่าหนึ่งปี
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป ลักษณะที่พบได้ทั่วไปของ Trisomy 13 ได้แก่
  - มีความผิดปกติของหัวใจ สมอง ไต
  - ปากและ/หรือเพดานปิดไม่สนิท (ปากแหว่ง เพดานโหว่)
  - มีความบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญาอย่างรุนแรง

Jones KL, Jones MC, del Campo M. *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation*. 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

Your guide to understanding genetic conditions: Trisomy 13. Genetics Home Reference. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/trisomy-13>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 4 เมษายน 2561

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

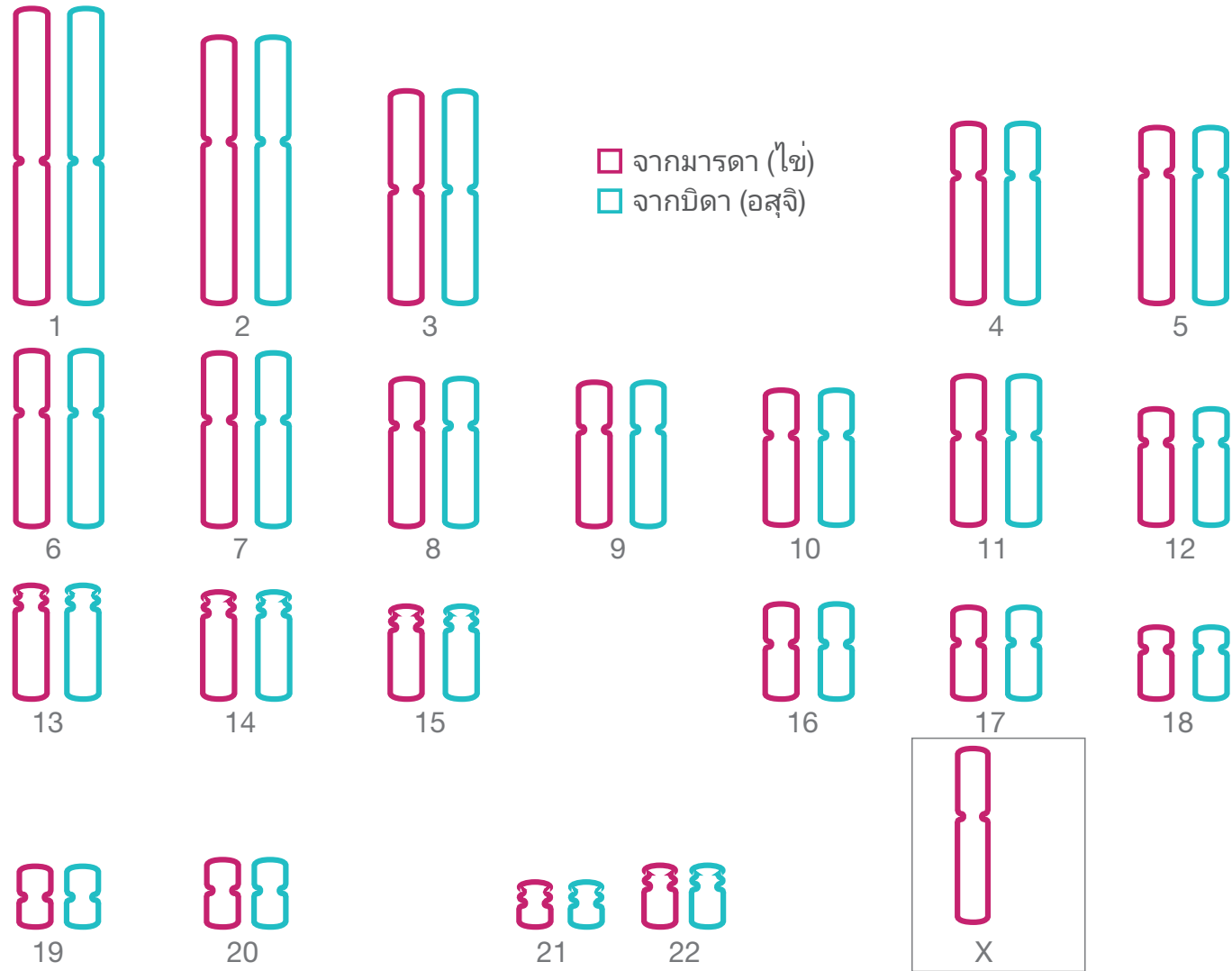
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

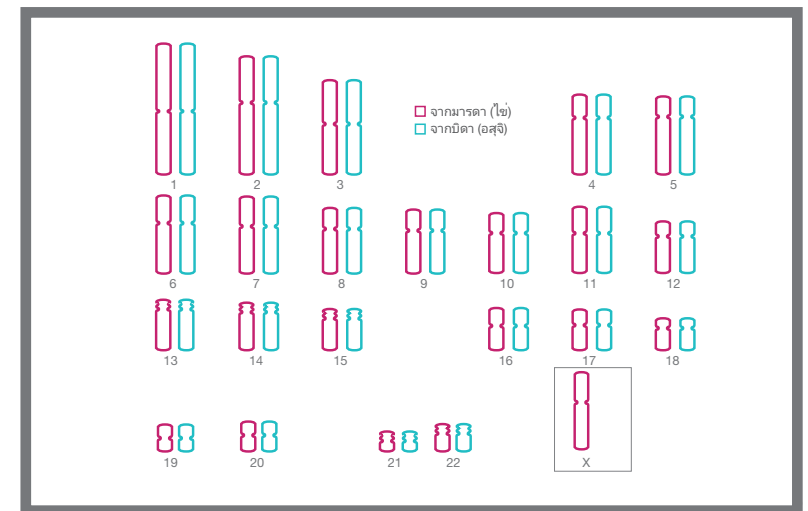
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

Monosomy X (เทอร์เนอร์ซินโดรม)

Monosomy X (เทอร์เนอร์ซินโดรม)

- Monosomy X จะเกิดขึ้นในทารก 1 คนจากทารกเกิดมีชีพเพศหญิงทุก 2,000 คนโดยประมาณ
  - การตั้งครรรภ์โดยมีภาวะ Monosomy X หลายรายลงเอยด้วยการแท้ง
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป ลักษณะโดยทั่วไปของ Monosomy X ได้แก่
  - มีความผิดปกติในโครงสร้างของหัวใจ
  - รูปร่างเตี้ย
  - ความผิดปกติในการทำงานของรังไข่แบบปฐมภูมิทำให้เกิดภาวะไม่มีประจำเดือนและมีบุตรยาก

Hook EB, Warburton D. *Hum Genet.* 2014;133(4):417-424.

Jones KL, Jones MC, del Campo M. *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation.* 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

Your guide to understanding genetic conditions: Turner syndrome. Genetics Home Reference. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/turner-syndrome>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 4 เมษายน 2561

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

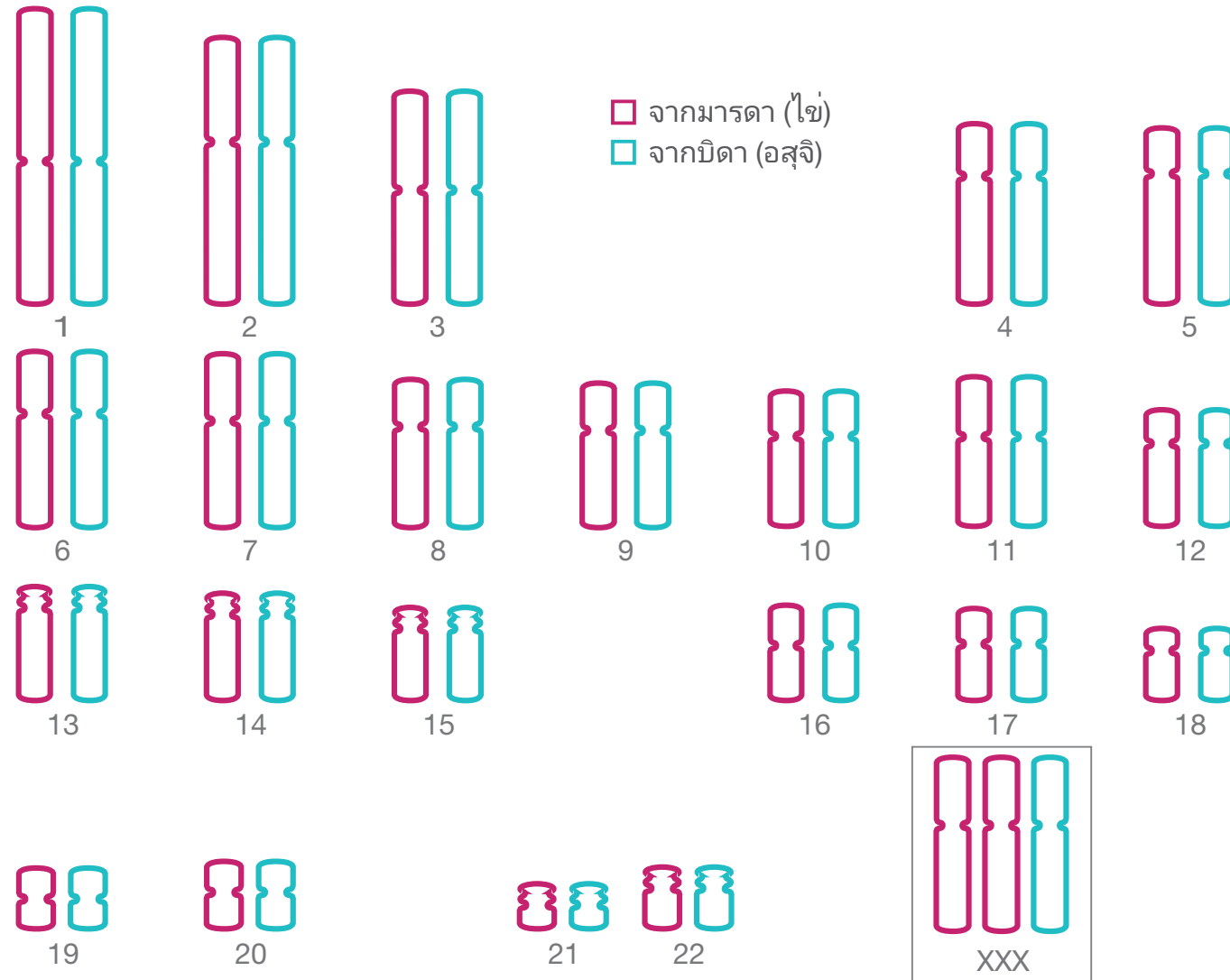
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

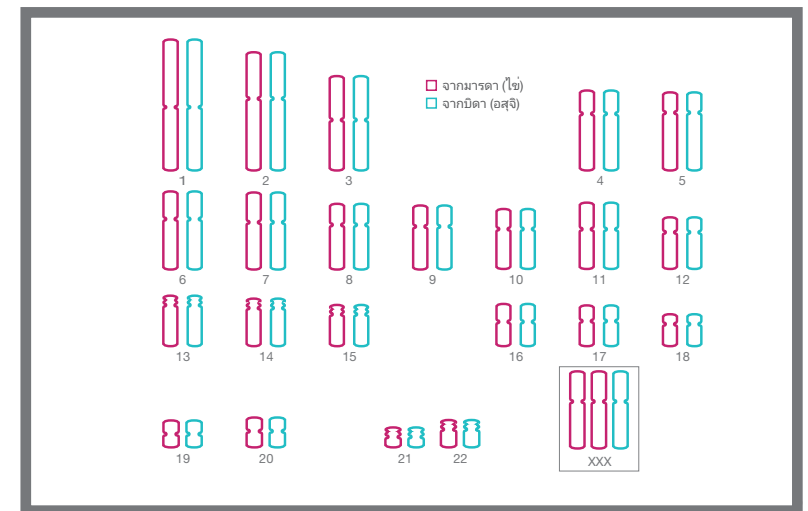
47,XXX (ทริปเปิลเอ็กซ์ซินโดรม)

47,XXX (ทริปเปิลเอ็กซ์ซินโดรม)

- 47,XXX เกิดขึ้นในทารก 1 คนจากทารกเกิดมีชีพเพศหญิงทุก 1,000 คนโดยประมาณ
- ผู้หญิงหลายคนที่มีภาวะ 47,XXX อาจไม่ปรากฏลักษณะที่สามารถมองเห็นได้
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป ลักษณะที่พบได้ทั่วไปของทริปเปิลเอ็กซ์ซินโดรม ได้แก่
  - สูงกว่าความสูงโดยเฉลี่ย
  - มีความบกพร่องในการเรียนรู้ พัฒนาการทางการพูดและภาษาล่าช้า
  - มีพัฒนาการด้านทักษะการเคลื่อนไหวที่ช้ากว่าปกติ
  - มีความบกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์
  - ภาวะการมีบุตรและพัฒนาการทางเพศเป็นปกติ

Jones KL, Jones MC, del Campo M. Smith's *Recognizable Patterns of Human Malformation*. 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

Your guide to understanding genetic conditions: Triple X syndrome. Genetics Home Reference. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/triple-x-syndrome>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 4 เมษายน 2561

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

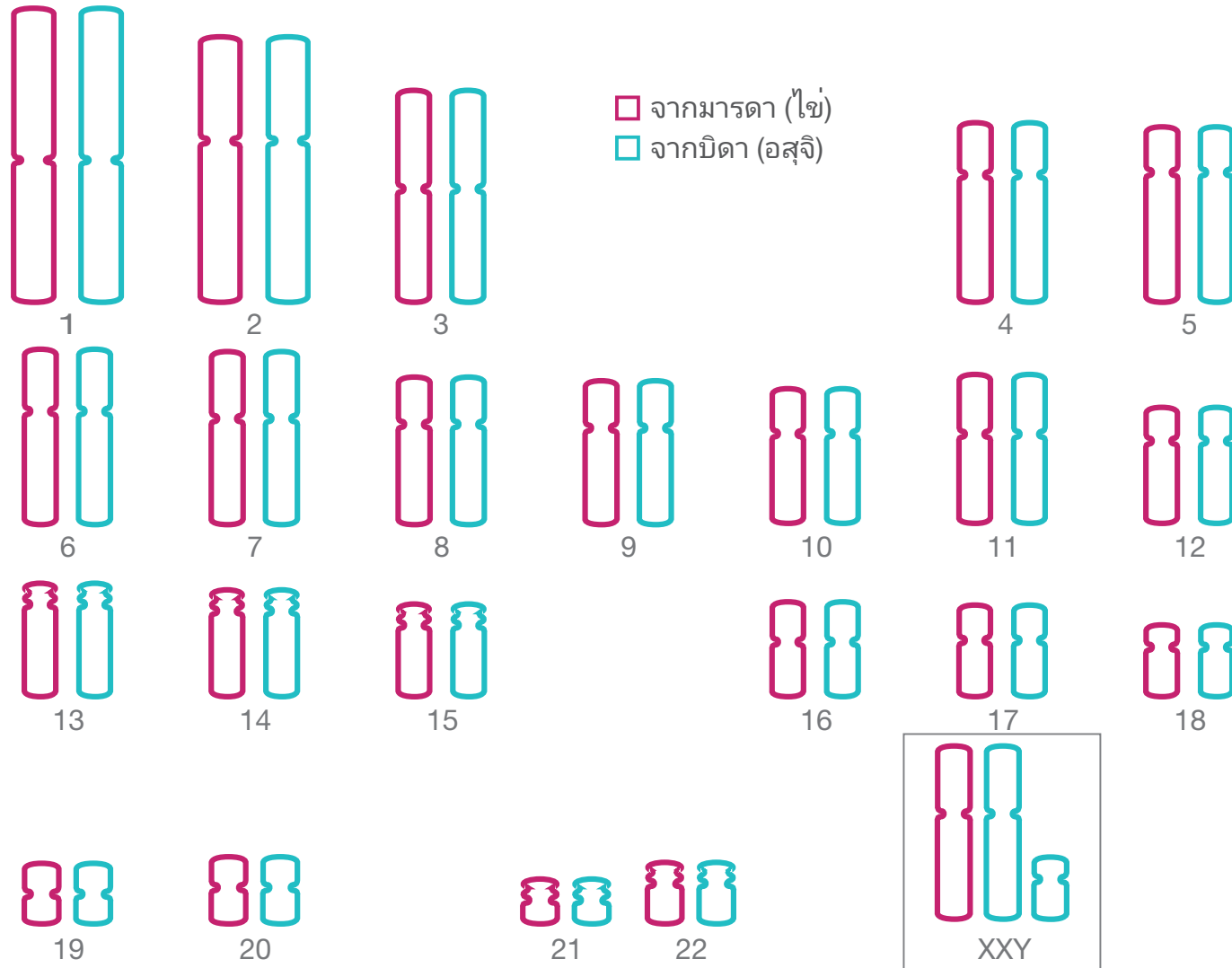
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

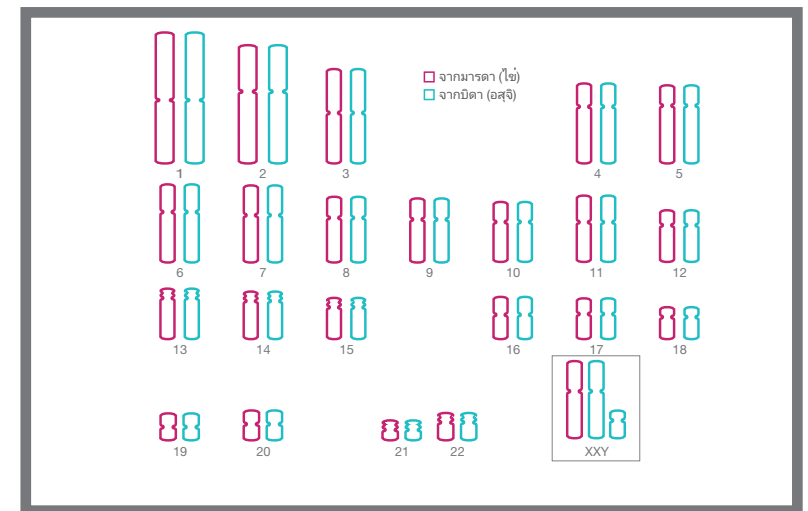
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

47,XXY (ไคลน์ฟีลเตอร์ซินโดรม)

47,XXY (ไคลน์ฟีลเตอร์ซินโดรม)

- 47,XXY พบได้ในทารก 1 คนจากทารกเกิดมีชีพเพศชายทุก 500 คนโดยประมาณ
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป ลักษณะที่พบได้ทั่วไปของไคลน์ฟีลเตอร์ซินโดรม ได้แก่
  - มีความบกพร่องในการเรียนรู้ พัฒนาการทางการพูดและภาษาล่าช้า
  - สูงกว่าความสูงโดยเฉลี่ย
  - อ่อนตะพัฒนาไม่สมบูรณ์
  - ภาวะมีบุตรยาก

Jones KL, Jones MC, del Campo M. *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation*. 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

Your guide to understanding genetic conditions: Klinefelter syndrome. Genetics Home Reference. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/klinefelter-syndrome>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 4 เมษายน 2561

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

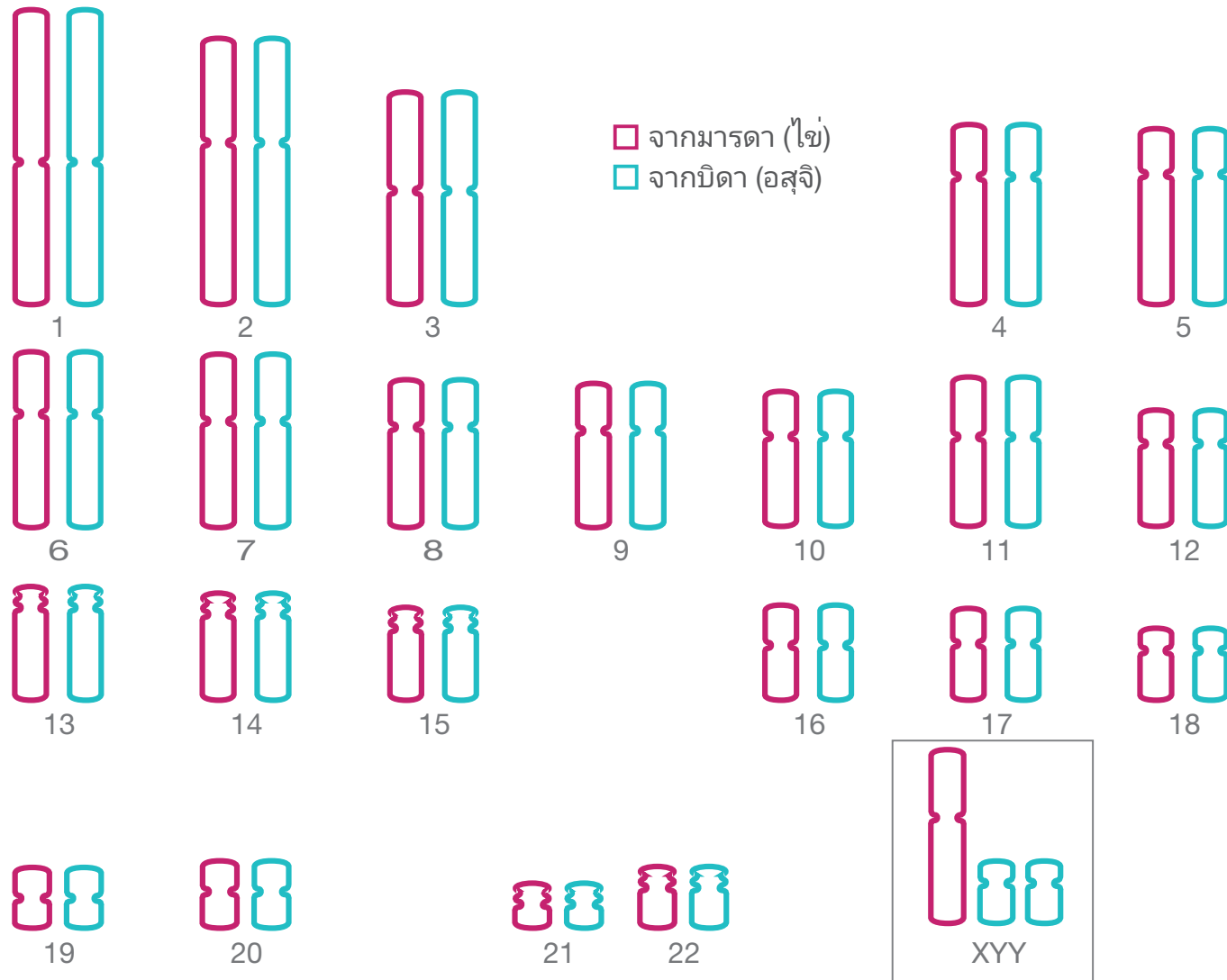
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

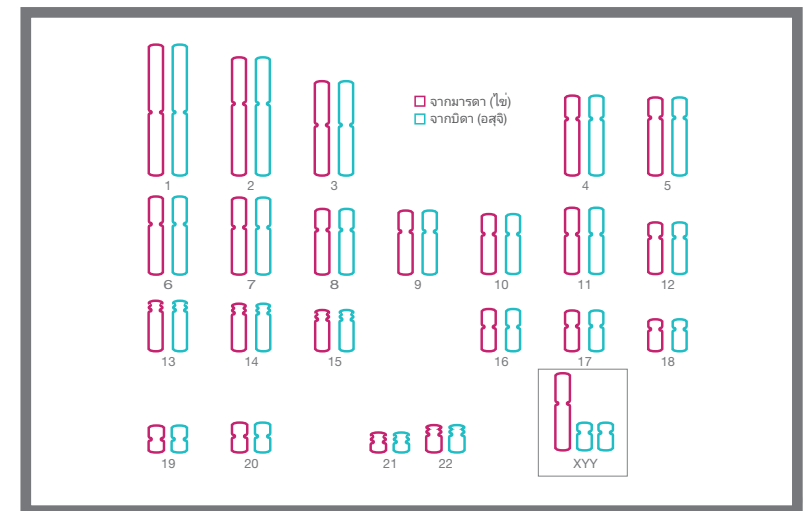
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

47,XYX (จาค็อบส์ซินโดรม)

47,XYY (จาค็อบส์ซินโดรม)

- 47,XYY เกิดขึ้นในทารก 1 คนจากทารกเกิดมีชีพเพศชายทุก 840 คนโดยประมาณ
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป ลักษณะที่พบได้ทั่วไปของจาค็อบส์ซินโดรม ได้แก่
  - มีความบกพร่องในการเรียนรู้ พัฒนาการทางการพูดและภาษาล่าช้า
  - มีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะอยู่ไม่นิ่งและขาดสมาธิเพิ่มขึ้น และอาจมีกลุ่มอาการออทิซึมเป็นครั้งคราว
  - ภาวะการมีบุตรปกติ

Jones KL, Jones MC, del Campo M. *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation*. 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

Your guide to understanding genetic conditions: 47,XYY syndrome. Genetics Home Reference. <https://ghr.nlm.nih.gov/condition/47xyy-syndrome>. เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 4 เมษายน 2561

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

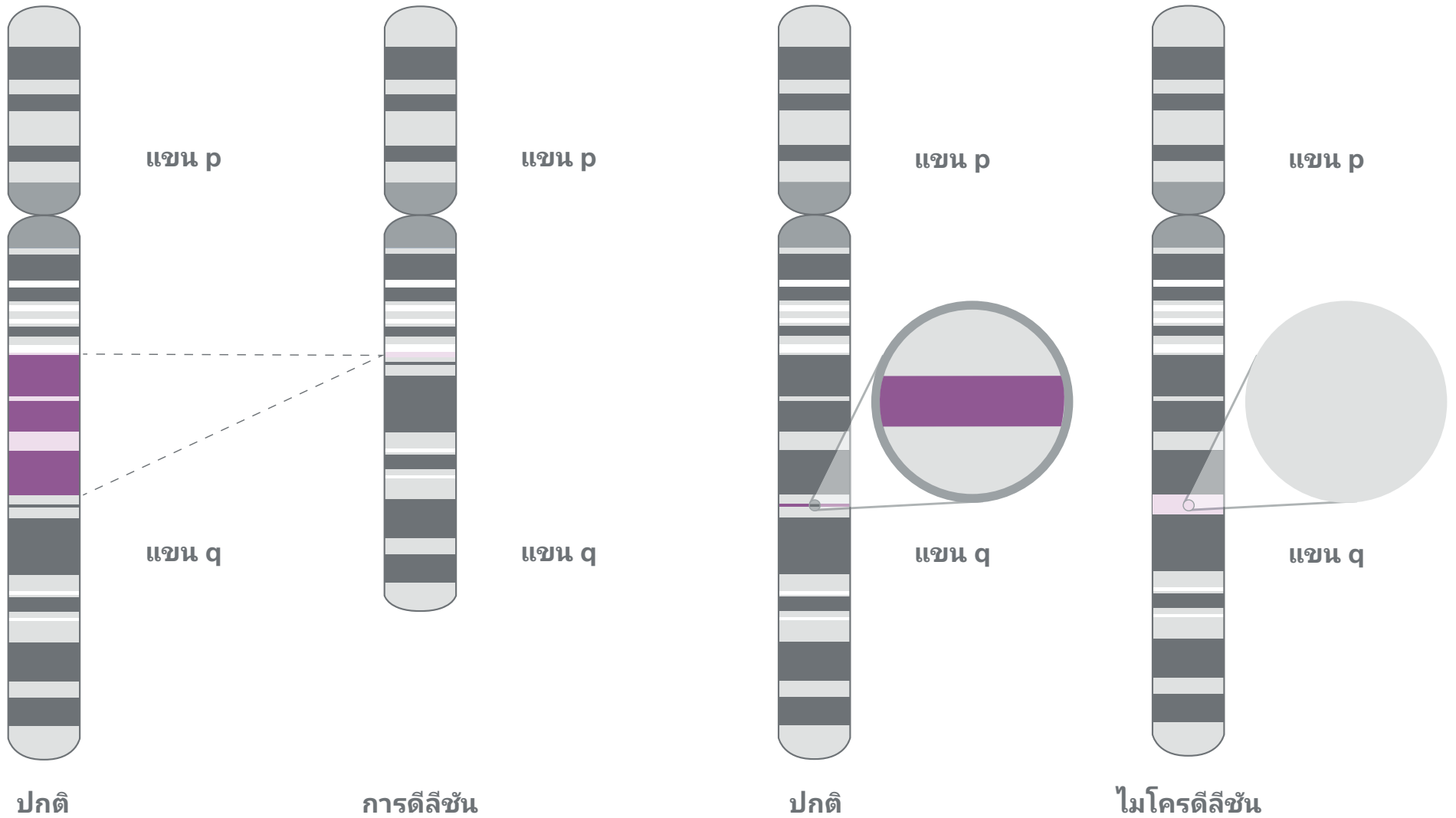
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

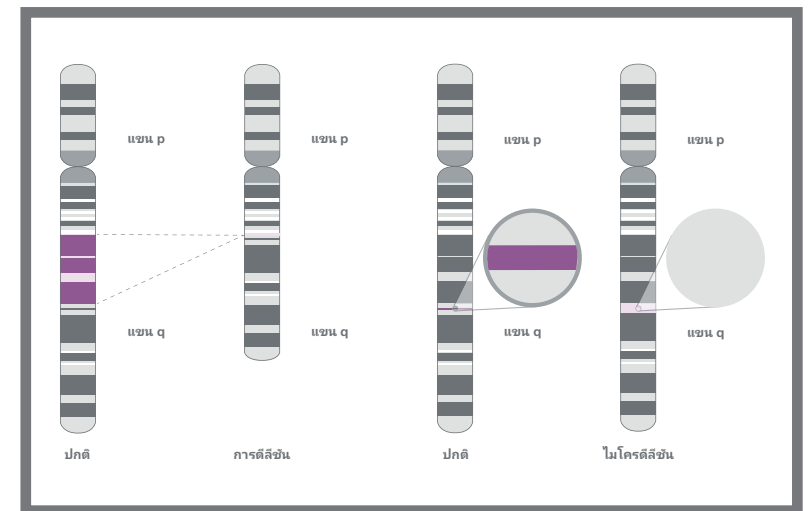
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การเกิดดีลีชันและไมโครดีลีชันของโครโมโซม

การเกิดดีลีชันและไมโครดีลีชันของโครโมโซม

- การเกิดดีลีชันและไมโครดีลีชันของโครโมโซมเกิดจากมีชิ้นส่วนที่ประกอบเป็นโครโมโซมขาดหายไป
  - โดยทั่วไปแล้ว การเกิดไมโครดีลีชันมักเล็กลงไปจนไม่อาจมองเห็นได้ด้วยการวิเคราะห์แคริโอไทป์ตามแบบเดิมและจำเป็นต้องใช้การตรวจแบบเฉพาะทางเพื่อระบุภาวะนี้
- การเกิดดีลีชันและไมโครดีลีชันของโครโมโซมอาจทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางพัฒนาการ และ/หรือความผิดปกติแต่กำเนิด

Gardner RJM, Sutherland GR, Schaffer LG. *Chromosome Abnormalities and Genetic Counseling*. 4th ed. New York, NY: Oxford University Press; 2012.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

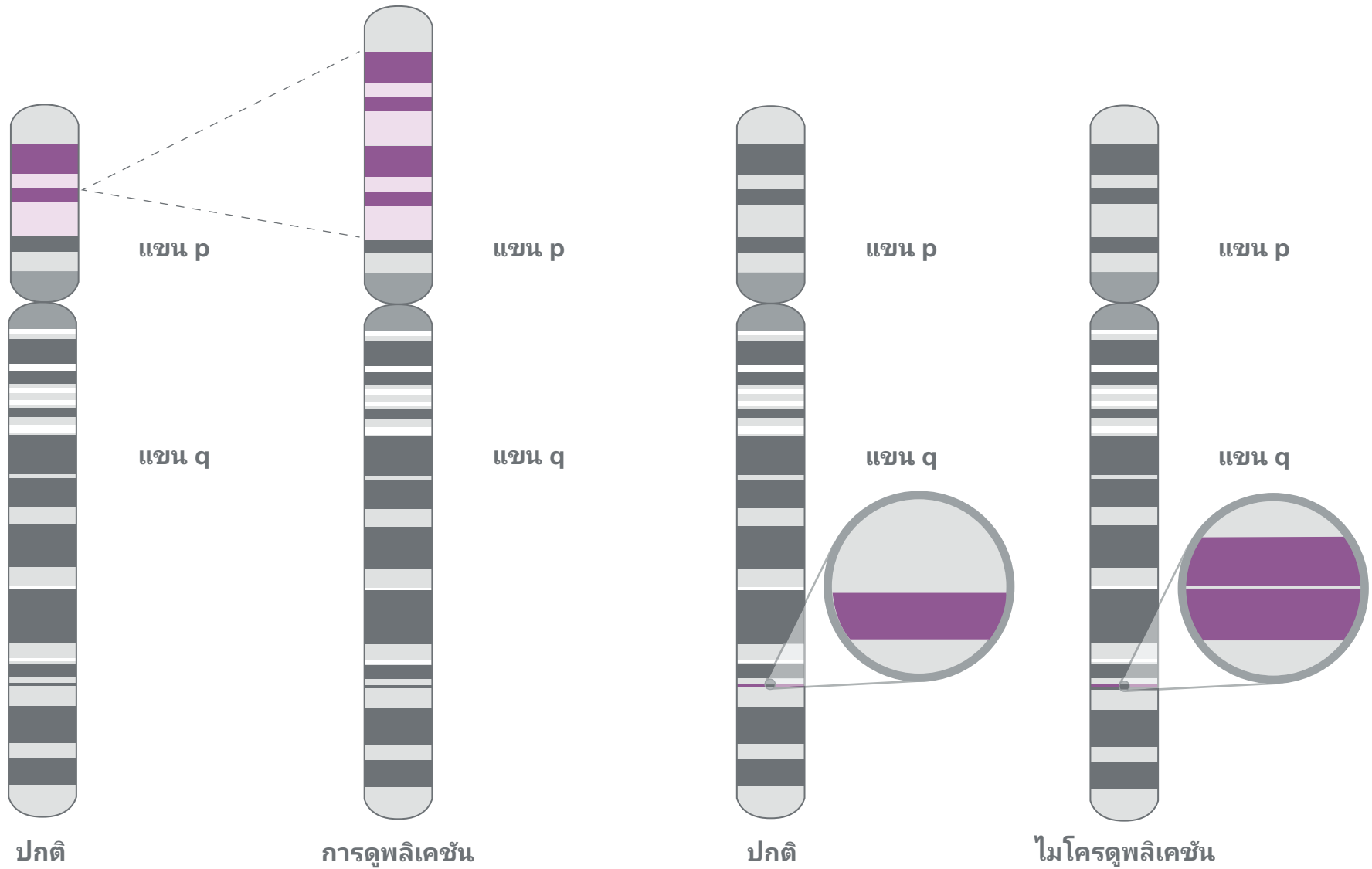
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

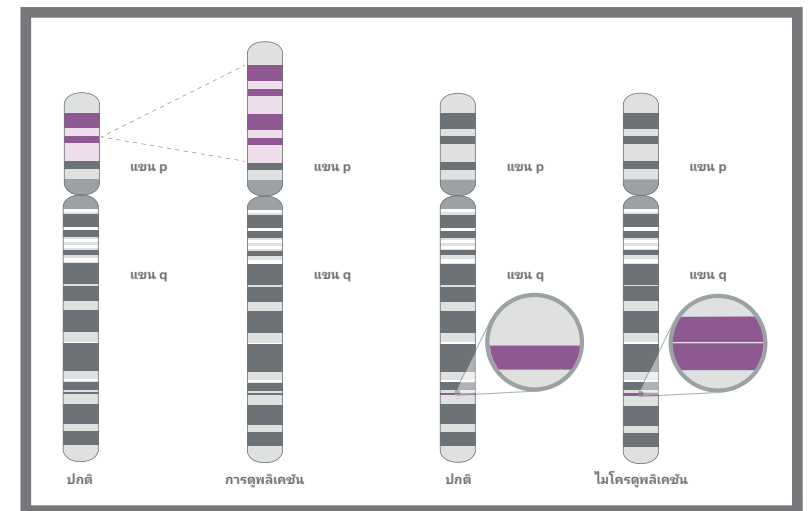
การเกิดดิวพลีเคชันและไมโครดิวพลีเคชันของไมโครโซม

การเกิดดuplications และไมโครดuplications ของไมโครโซม

- การเกิดดuplications และไมโครดuplications มีสาเหตุมาจากชิ้นส่วนที่เกินมาของส่วนประกอบโครโมโซม
  - โดยทั่วไปแล้ว การเกิดไมโครดuplications มักเล็กเกินไปจนไม่อาจมองเห็นได้ด้วยการวิเคราะห์แคริโอไทป์ตามแบบเดิมและจำเป็นต้องใช้การตรวจแบบเฉพาะทางเพื่อระบุภาวะนี้
- การเกิดดuplications และไมโครดuplications ของไมโครโซมอาจทำให้เกิดภาวะบกพร่องทางสติปัญญา ความบกพร่องทางพัฒนาการ และ/หรือความผิดปกติแต่กำเนิด

Gardner RJM, Sutherland GR, Schaffer LG. *Chromosome Abnormalities and Genetic Counseling*. 4th ed. New York, NY: Oxford University Press; 2012.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

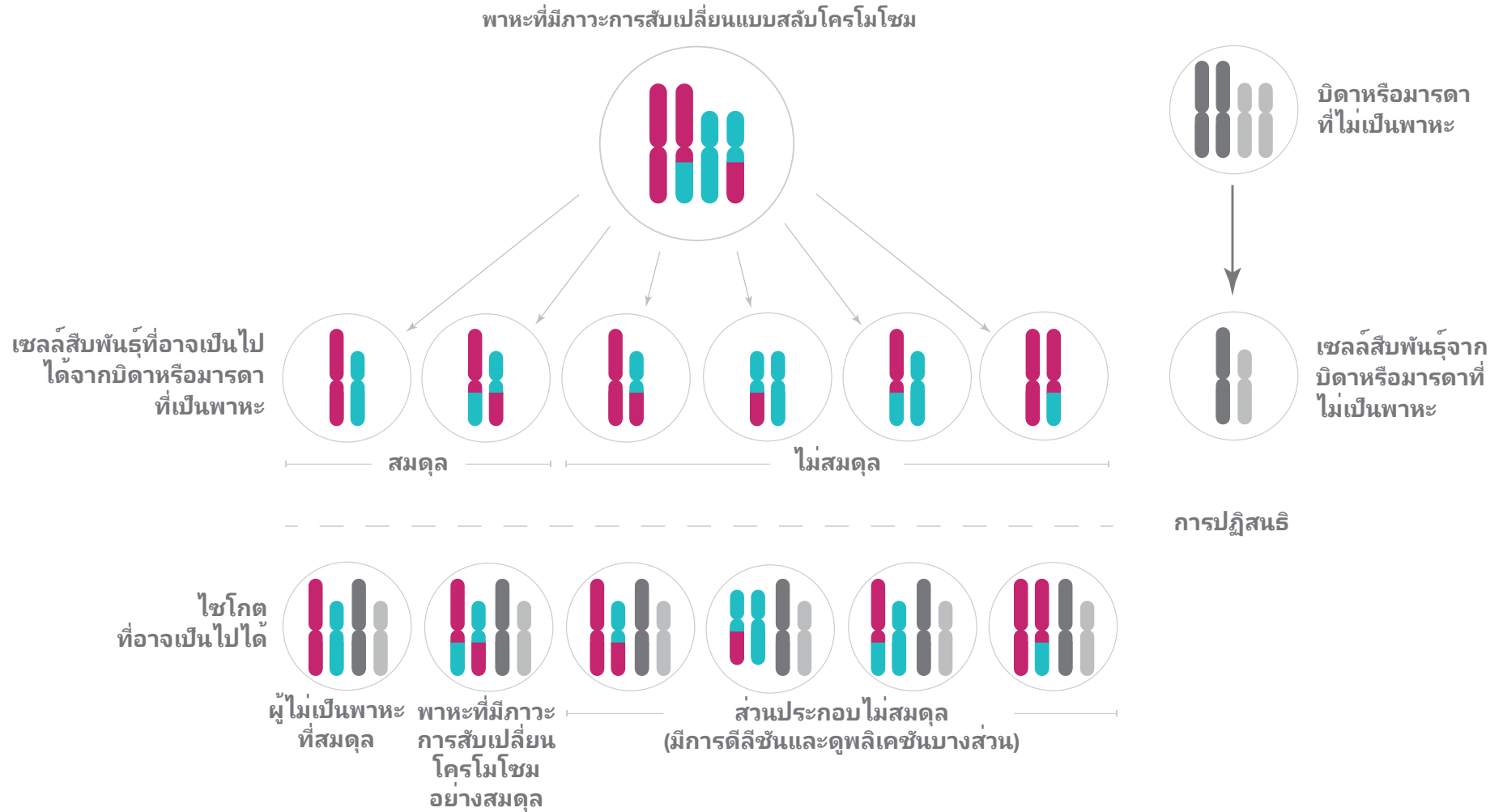
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

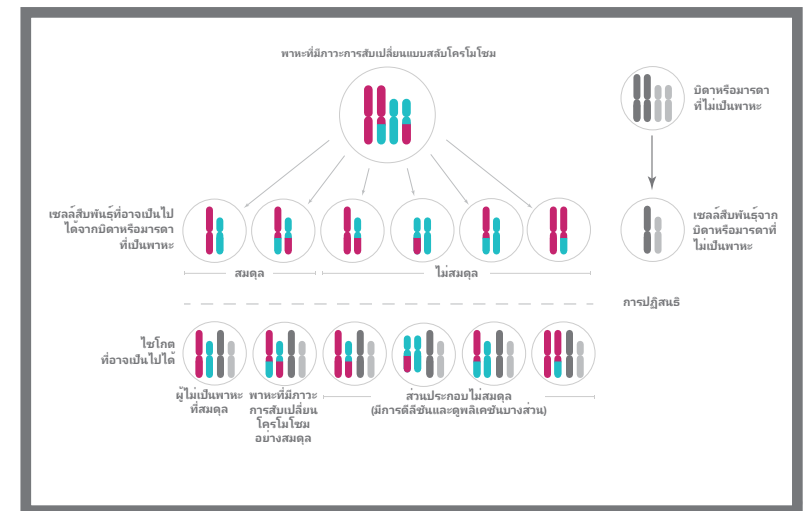
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การสับเปลี่ยนโครโมโซม: การสลับโครโมโซม

การสับเปลี่ยนโครโมโซม: การสลับโครโมโซม

- การสับเปลี่ยนแบบสลับโครโมโซมเป็นผลมาจากการที่โครโมโซมที่แตกต่างกันสองชุดมีการแลกเปลี่ยนชิ้นส่วนกัน
- การสับเปลี่ยนแบบสลับโครโมโซมอย่างสมดุพบได้ใน 1 คนจาก 500 คนโดยประมาณ
- คนที่เป็นพาหะการสับเปลี่ยนแบบสลับโครโมโซมอย่างสมดุลมักไม่มีลักษณะอาการใด แต่อาจมีความเสี่ยงต่อ:
  - ภาวะมีบุตรยาก
  - การสูญเสียการตั้งครรภ์ซ้ำๆ
  - ให้กำเนิดทารกที่มีความผิดปกติแต่กำเนิด มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพัฒนาการ

Gardner RJM, Sutherland GR, Schaffer LG. *Chromosome Abnormalities and Genetic Counseling*. 4th ed. New York, NY: Oxford University Press; 2012.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

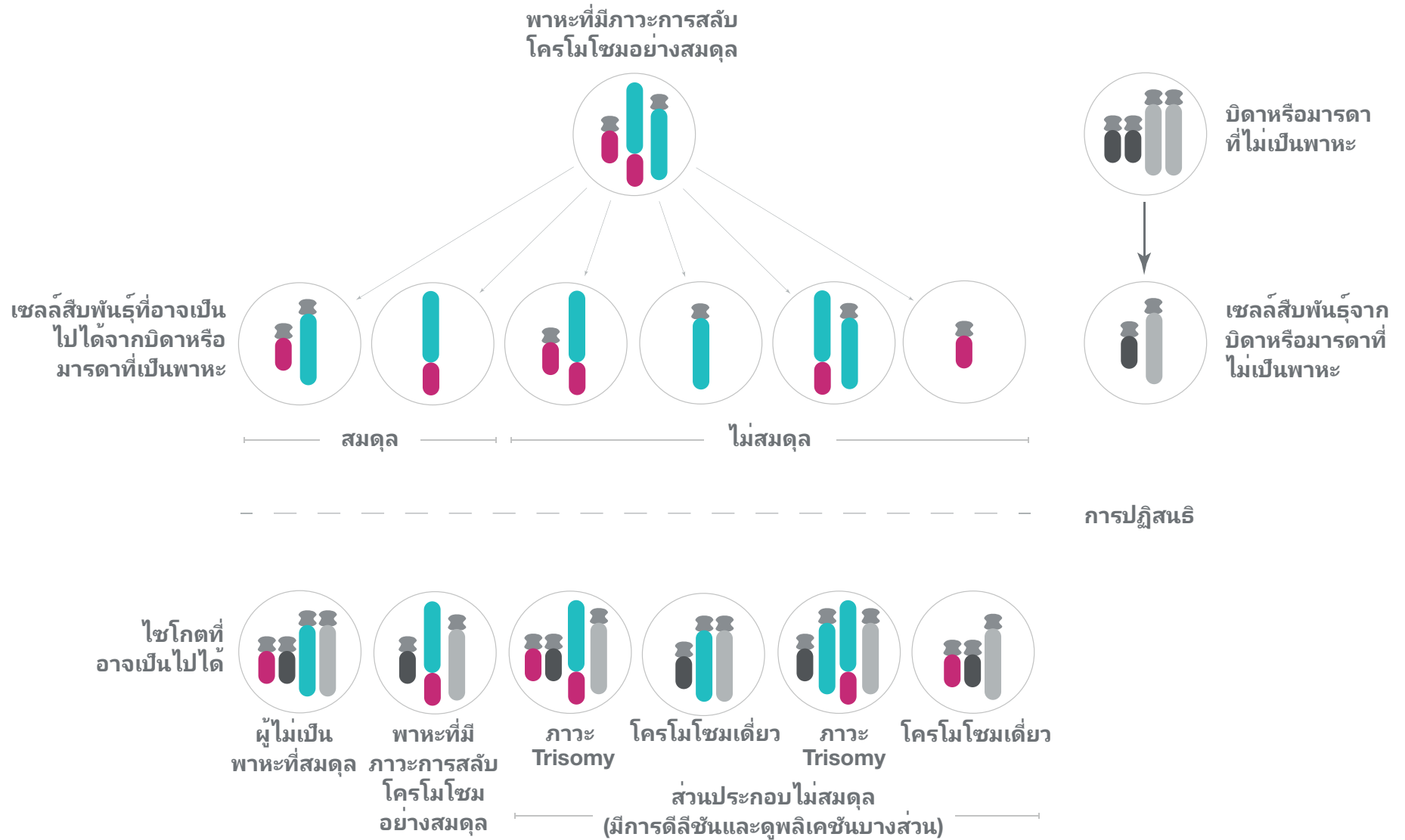
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

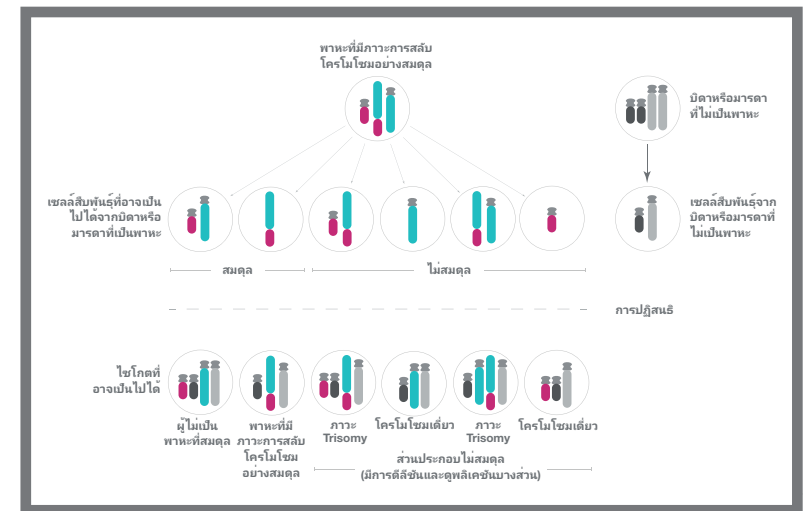
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การสับเปลี่ยนโครโมโซม: โรเบิร์ตโซเนียน

การสับเปลี่ยนโครโมโซม: โรเบิร์ตโซเนียน

- การสับเปลี่ยนโครโมโซมแบบโรเบิร์ตโซเนียนจะเกิดขึ้นเมื่อมีโครโมโซมโรเบิร์ตโซเนียนสองตัว (13, 14, 15, 21, 22) มาเกาะติดกัน
- การสับเปลี่ยนของโครโมโซมแบบโรเบิร์ตโซเนียนอย่างสมดุลพบได้ใน 1 คนจาก 1,000 คนโดยประมาณ
- คนที่เป็นพาหะของการสับเปลี่ยนโครโมโซมแบบโรเบิร์ตโซเนียนอย่างสมดุลมักไม่มีลักษณะอาการใด แต่อาจมีความเสี่ยงต่อ:
  - ภาวะมีบุตรยาก
  - การสูญเสียการตั้งครรภ์ซ้ำ
  - ให้กำเนิดทารกที่มีความผิดปกติแต่กำเนิด มีความบกพร่องทางสติปัญญาและพัฒนาการ

Gardner RJM, Sutherland GR, Schaffer LG. *Chromosome Abnormalities and Genetic Counseling*. 4th ed. New York, NY: Oxford University Press; 2012.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทาง
เลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

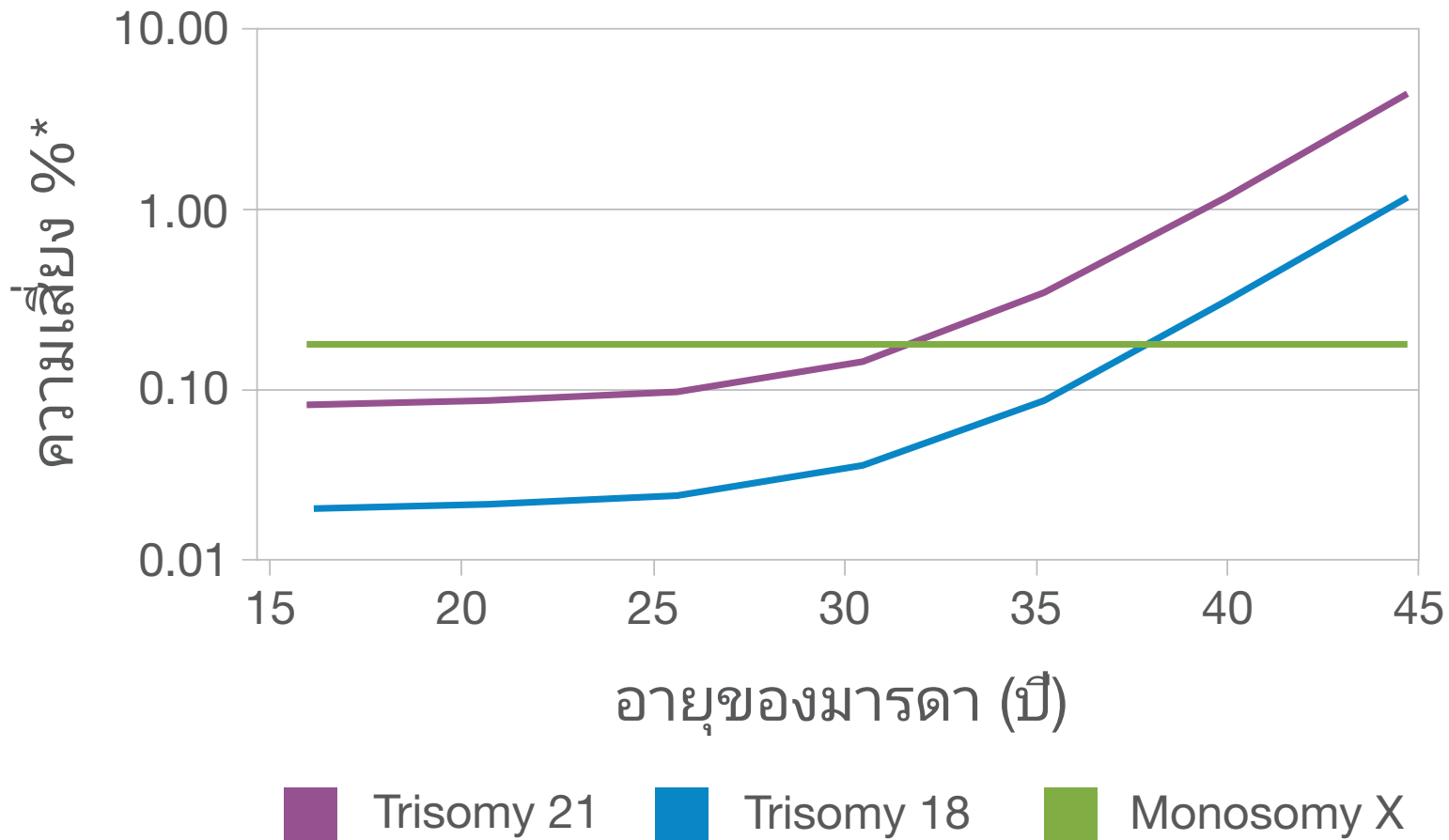
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ความเสี่ยงของการเกิดภาวะจำนวนโครโมโซมผิดปกติกับอายุของมารดา

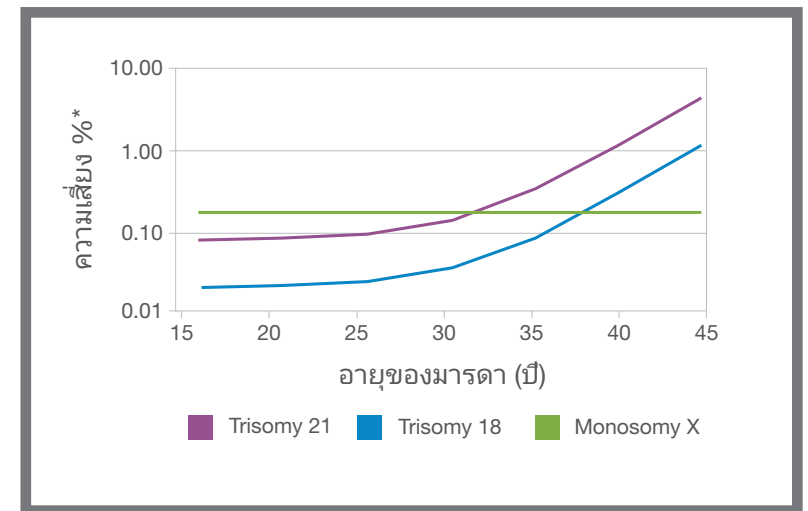

*ความเสี่ยงในช่วงไตรมาสที่สองสำหรับการเกิด Trisomy 21 (T21), Trisomy 18 (T18), Monosomy X (MX)

ความเสี่ยงของการเกิดภาวะจำนวนโครโมโซมผิดปกติกับอายุของมารดา

- ความชุกของการเกิดความผิดปกติในโครโมโซมบางอย่าง เช่น Trisomy 21 จะเพิ่มขึ้นเมื่ออายุของมารดาเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการไม่แยกส่วนของโครโมโซม
- ความชุกของการเกิดความผิดปกติในโครโมโซมบางอย่าง เช่น เทอร์เนอร์ซินโดรม ไม่ได้รับผลกระทบจากอายุของมารดา

Allen EG, Freeman SB, Drschel C, Hobbs CA et al. Maternal age and risk for trisomy 21 assessed by the origin of chromosome nondisjunction: a report from the Atlanta and National Down Syndrome Projects Hum Genet. 2009 Feb; 125(1): 41-52.
ACOG PB #163 Clinical Management guideline for Obstetrician-Gynecologist: Screening for fetal aneuploidies May 2016

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

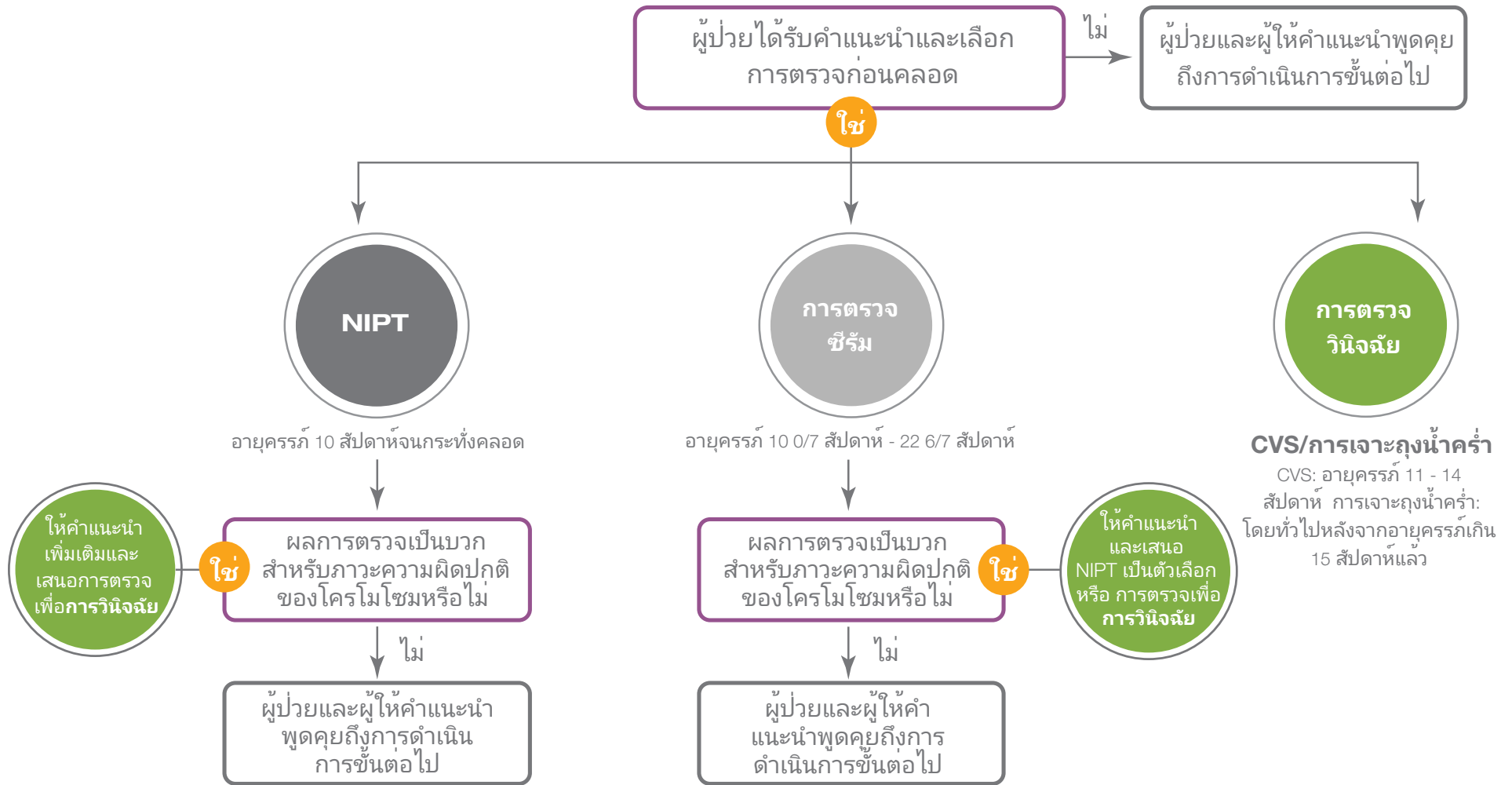
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

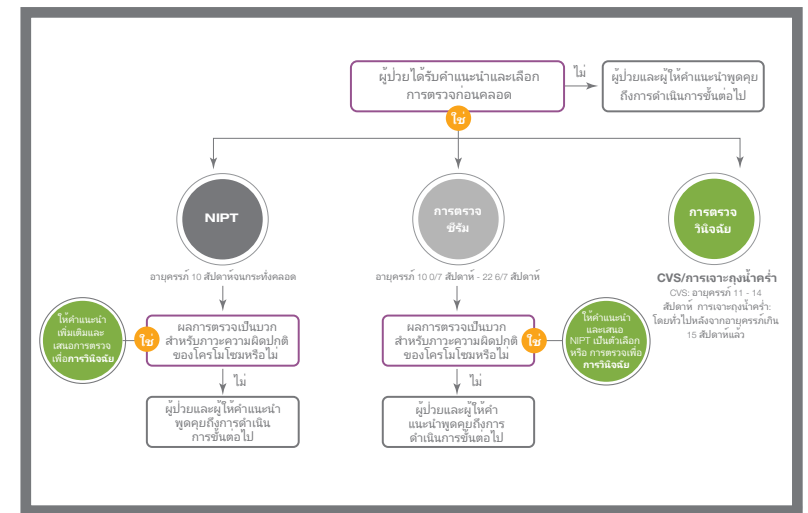
การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย*

*อาจแตกต่างกันในแต่ละประเทศ

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย*

- การตรวจคัดกรองก่อนคลอดเพื่อดูภาวะจำนวนโครโมโซมผิดปกติเป็นการประเมินความเสี่ยงของผู้หญิงในการตั้งครรภ์ทารกที่มีภาวะผิดปกติของโครโมโซมบางอย่าง
  - ผลการตรวจคัดกรองไม่ใช่การวินิจฉัย หากผลการตรวจคัดกรองเป็นบวก ผู้ป่วยควรได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมและได้รับทราบทางเลือกสำหรับการตรวจวินิจฉัยเพื่อยืนยัน
- การตรวจวินิจฉัยสามารถให้ข้อมูลที่แน่นอนมากขึ้นเกี่ยวกับ:
  - ภาวะผิดปกติของโครโมโซม
  - ภาวะผิดปกติทางพันธุกรรมบางอย่าง

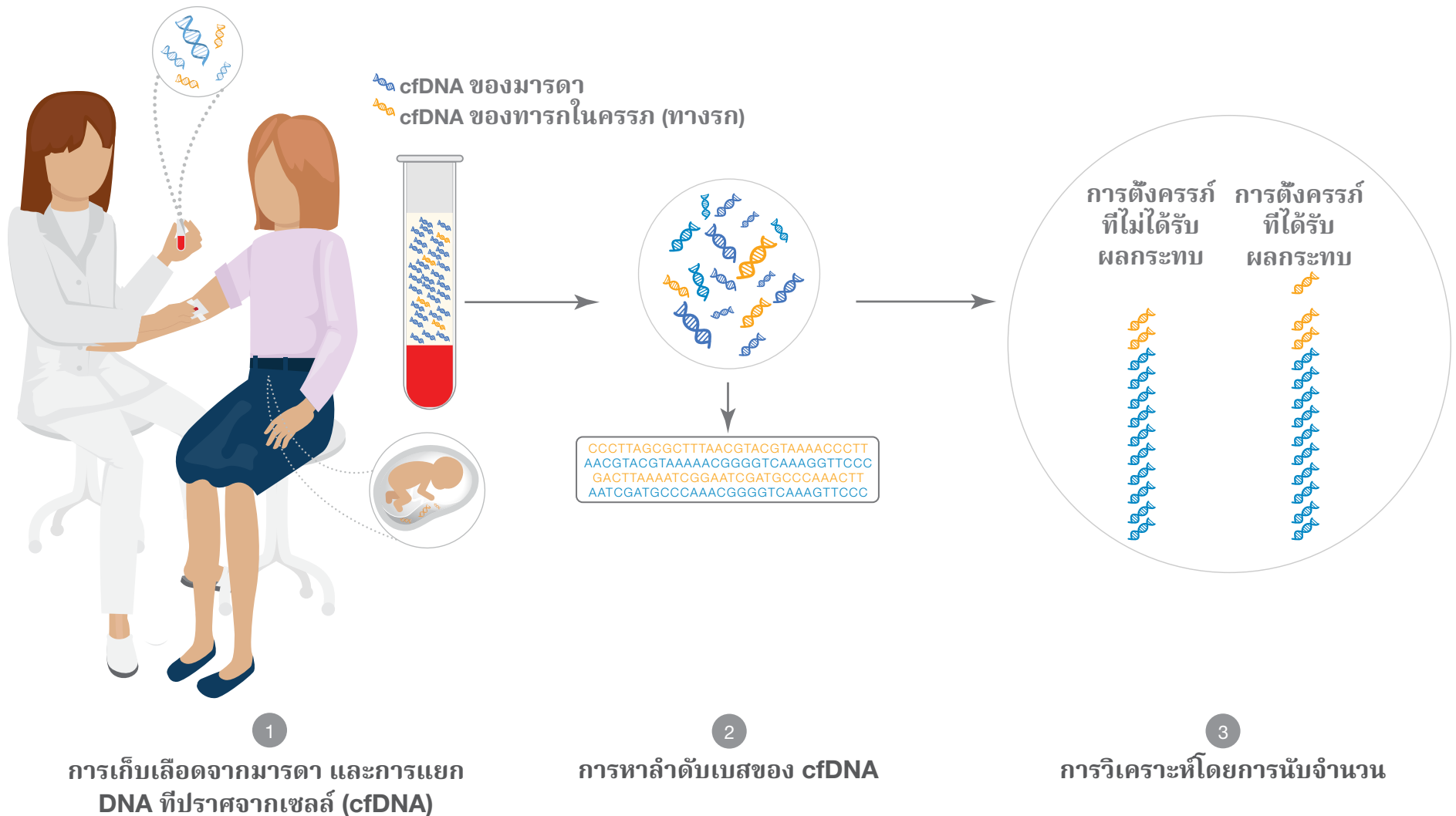

ACOG Practice Bulletins—Prenatal Diagnostic Testing for Genetic Disorders. *Obstet Gynecol.* 2016;127:e108–e122.

ACOG Practice Bulletins—Screening for Fetal Aneuploidy. *Obstet Gynecol.* 2016;127:e123–e137.

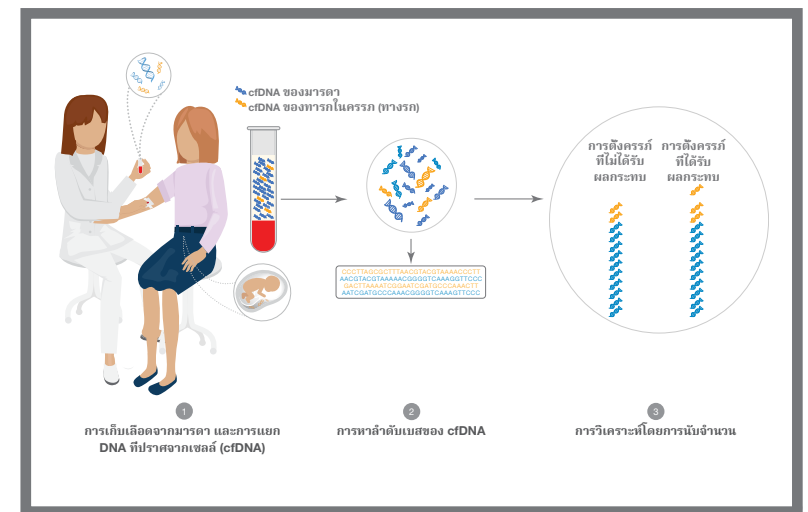
*โดยทั่วไปในสหรัฐอเมริกา แต่อาจแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศ

การตรวจคัดกรองความผิดปกติของโครโมโซมทารกในครรภ์จากเลือดมารดา (NIPT) โดยใช้ DNA ที่ปราศจากเซลล์

การตรวจคัดกรองความผิดปกติของโครโมโซมทารกในครรภ์จากเลือดมารดา (NIPT) โดยใช้ DNA ที่ปราศจากเซลล์

- อาจทำ NIPT ได้ตั้งแต่ตอนที่อายุครรภ์ยังน้อยเพียง 10 สัปดาห์
- เก็บตัวอย่างเลือดโดยเจาะเลือดจากแขนของหญิงมีครรภ์ ในตัวอย่างเลือดจะมี cfDNA ของแม่และของรก (ทารกในครรภ์)
- มีการจัดลำดับ cfDNA และกำหนดต้นกำเนิดของโครโมโซม จากนั้นจึงนับเพื่อคัดกรองหาความผิดปกติของโครโมโซม
- ประโยชน์:
  - ไม่มีการสอดอุปกรณ์เข้าภายในร่างกาย ไม่มีความเสี่ยงต่อการแท้งบุตร
  - มีอัตราการตรวจพบสูงสำหรับภาวะผิดปกติที่ตรวจหา
  - อัตราการได้ผลบวกเท็จต่ำมาก และอัตราการได้ผลลบเท็จต่ำเมื่อเทียบกับการตรวจคัดกรองซีรัมแบบดั้งเดิม
- ข้อจำกัด:
  - ไม่ใช่การวินิจฉัย อาจเกิดผลบวกเท็จและผลลบเท็จได้
  - ในบางกรณี ผลการตรวจอาจแสดงถึงภาวะผิดปกติของตัวมารดาหรือของรก มากกว่าจะบอกภาวะผิดปกติของทารกในครรภ์

Gil MM, et al. *Ultrasound Obstet Gynecol.* 2017; Sep;50(3):302-314.

ACOG Practice Bulletins—Screening for Fetal Aneuploidy. *Obstet Gynecol.* 2016;127:e123–e137.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

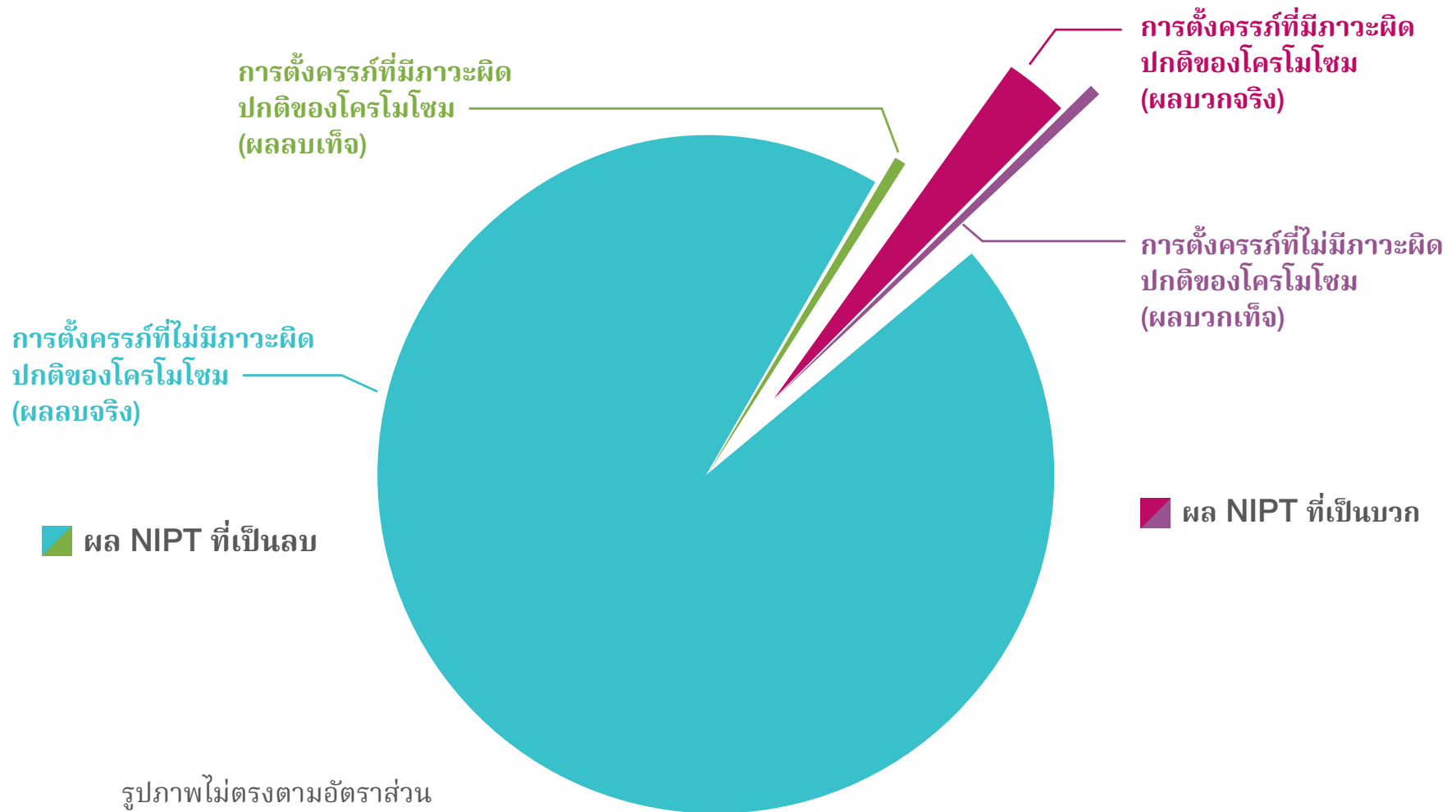
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในอโตโซมที่พบได้ยาก

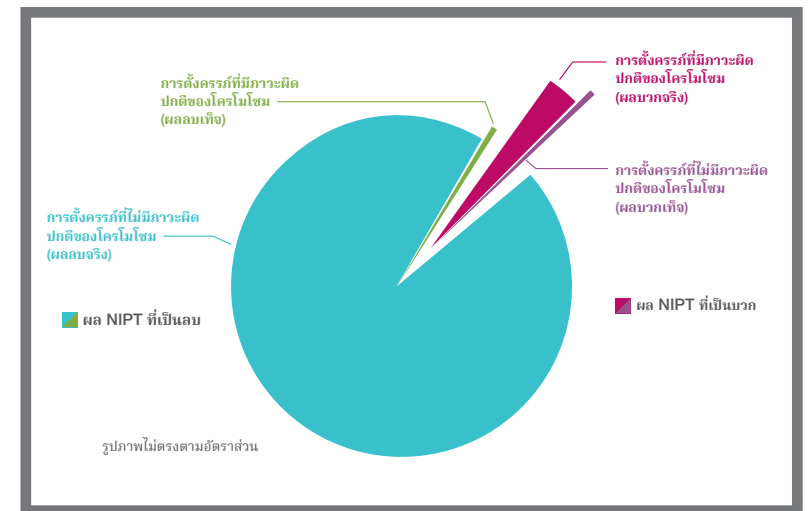
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

NIPT: การทำความเข้าใจผลบวกและผลลบ

NIPT: การทำความเข้าใจผลบวกและผลลบ

- ผลการตรวจใช้ได้กับภาวะผิดปกติที่ตรวจหาเท่านั้น
- ผลลบหมายความว่าทารกในครรภ์มีโอกาสที่จะเกิดภาวะผิดปกติของโครโมโซมน้อยลง
  - ส่วนใหญ่แล้วไม่ได้มีภาวะผิดปกตินั้นอยู่จริง (ผลลบจริง)
  - มีน้อยมากที่อาจมีภาวะผิดปกตินั้นอยู่ (ผลลบเท็จ)
- ผลบวกหมายความว่าทารกในครรภ์มีโอกาสที่จะเกิดภาวะผิดปกติของโครโมโซมนั้นเพิ่มขึ้น
  - ส่วนใหญ่แล้วมีภาวะผิดปกตินั้นอยู่จริง (ผลบวกจริง)
  - ในบางรายของกรณีนี้ไม่มีภาวะผิดปกตินั้นอยู่ (ผลบวกเท็จ)
- เนื่องจาก NIPT เป็นการตรวจคัดกรอง จึงควรนำผลไปรวมในบริบทภาพรวมของการตั้งครรภ์ด้วย และควรมีการตรวจยืนยันผลที่เป็นบวกก่อนทำการตัดสินใจเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ใด ๆ ที่ไม่อาจแก้ไขได้

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

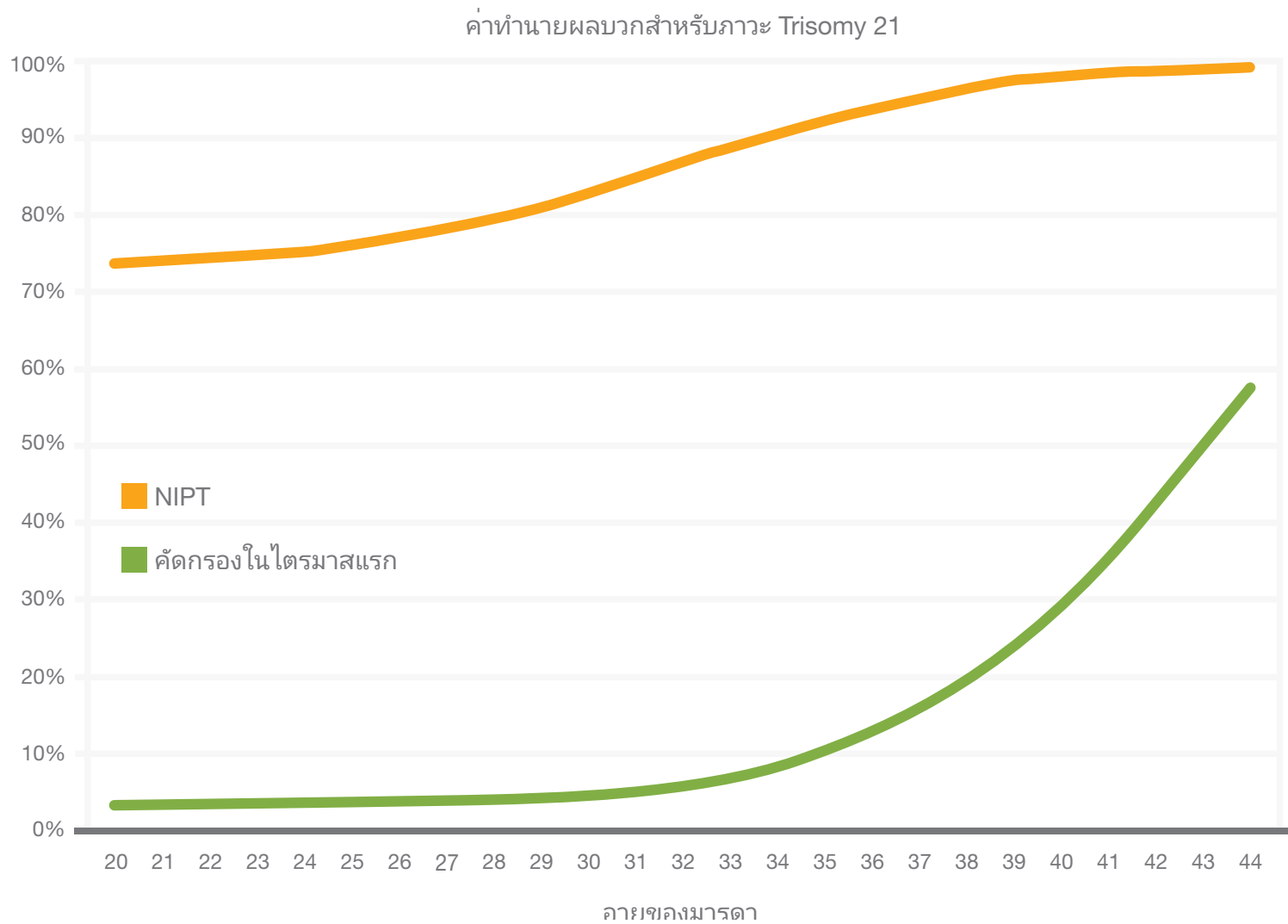
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในอโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

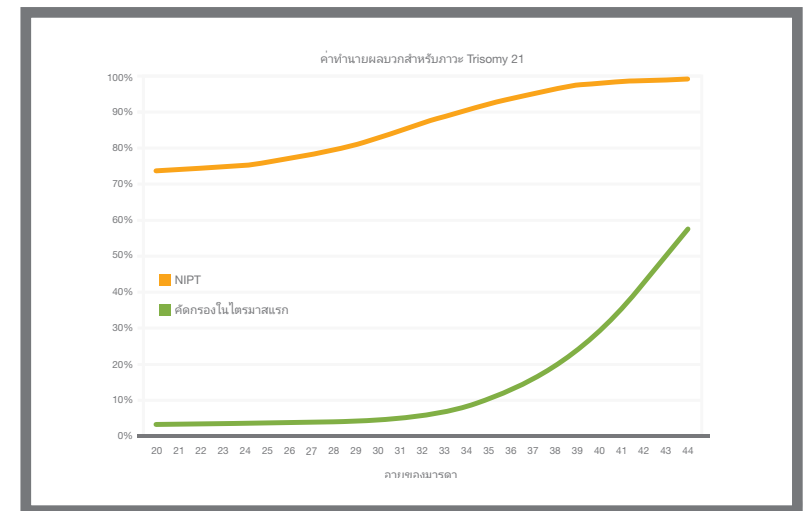
การทำความเข้าใจและการเปรียบเทียบค่าทำนายเมื่อผลเป็นบวก (เช่น Trisomy 21)

การทำความเข้าใจและการเปรียบเทียบค่าทำนายเมื่อผลเป็นบวก (เช่น Trisomy 21)

- ค่าทำนายเมื่อผลเป็นบวก (PPV) หมายถึงความน่าจะเป็นที่การตั้งครรภ์จะมีภาวะผิดปกตินั้นได้จริงเมื่อผลการตรวจคัดกรองเป็นบวก
- สิ่งที่ส่งผลต่อ PPV ได้แก่ความชุกของภาวะผิดปกติและประสิทธิภาพของการตรวจ
  - ภาวะที่มีความชุกสูงกว่าจะส่งผลให้ PPV สูงกว่า
  - การตรวจที่มีความไวสูงกว่าและมีความจำเพาะมากกว่านำไปสู่ PPV ที่สูงขึ้น
- เมื่อ PPV สูงขึ้น จะมีผลบวกเป็นผลบวกจริงมากขึ้น และเป็นผลบวกเท็จน้อยลง
- PPV ของการตรวจ NIPT หา Trisomy 21 จะสูงกว่า PPV ของการตรวจซีรัมหา Trisomy 21 โดยไม่เกี่ยวข้องกับอายุมารดา

Snijders RJ, Sebire NJ, Nicolaides KH. Maternal age and gestational age-specific risk for chromosomal defects. *Fetal Diagn Ther.* 1995;10(6):356-67.

Gil MM, Accurti V, Santacruz B, Plana MN, Nicolaides KH. Analysis of cell-free DNA in maternal blood in screening for fetal aneuploidies: updated meta-analysis.

Ultrasound Obstet Gynecol. 2017 Apr 11;50(3):302-314. doi: 10.1002/uog.17484.

Santorom, Wright D, Syngelaki A, Karagioli N, Nicolaides KH. Accuracy of first trimester combined test in screening for trisomies 21, 18 and 13.

Ultrasound Obstet Gynecol. 2017 Jun;49(6):714-720. doi: 10.1002/uog.17283.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

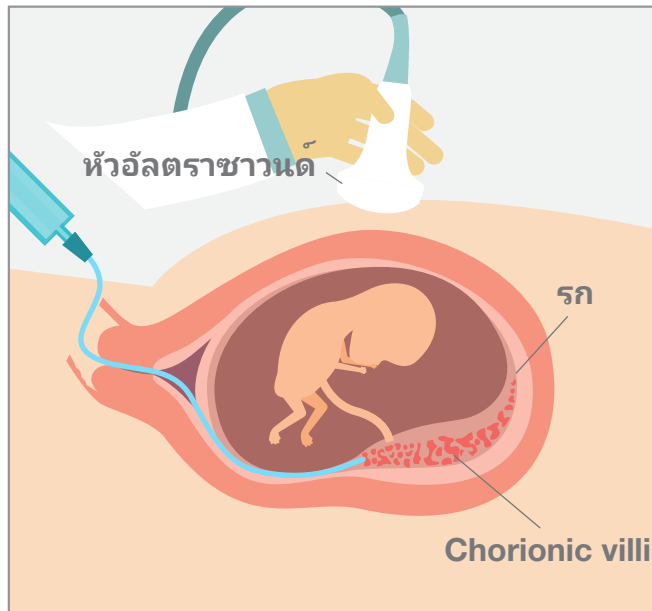
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

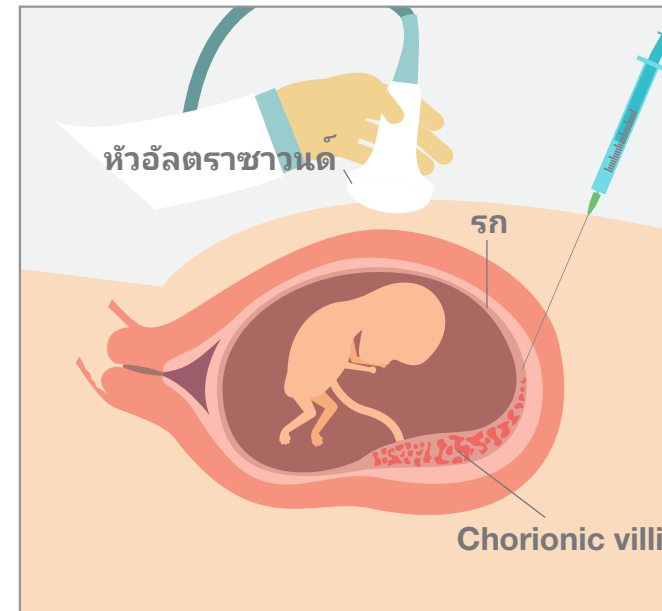
Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การตรวจเพื่อการวินิจฉัย: Chorionic villus sampling (CVS)

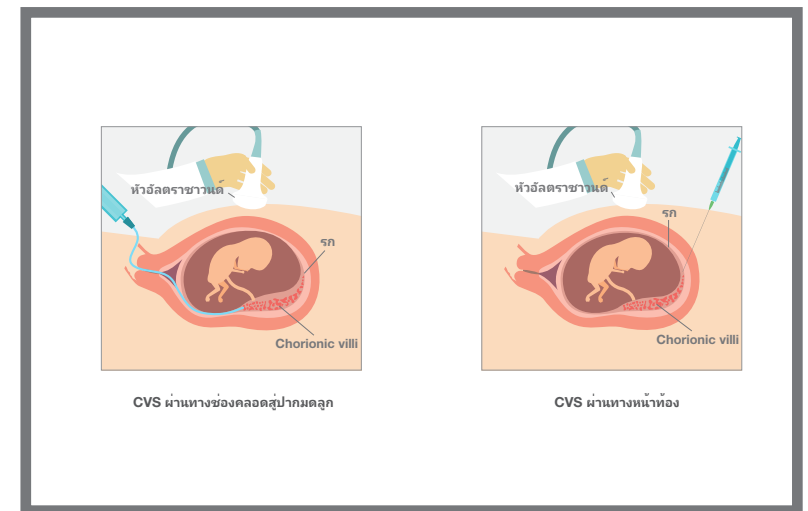
CVS ผ่านทางช่องคลอดสู่ปากมดลูก

CVS ผ่านทางหน้าท้อง

การตรวจเพื่อการวินิจฉัย: Chorionic villus sampling (CVS)

- สามารถตรวจวัดว่ามีภาวะผิดปกติของโครโมโซมหรือไม่ได้ด้วยความแม่นยำมากเท่าที่จะเป็นไปได้
  - สามารถทำการตรวจทางพันธุกรรมเพิ่มเติมได้ หากมีการบ่งชี้
- เกี่ยวข้องกับการตรวจเซลล์ที่เก็บจากส่วนของรกที่เรียกว่า villi
  - โดยทั่วไปจะทำการตรวจเมื่ออายุครรภ์ระหว่าง 11 ถึง 14 สัปดาห์
- มีความเสี่ยงของการเกิดภาวะแทรกซ้อน รวมถึงการแท้งบุตร

ACOG Practice Bulletins—Prenatal Diagnostic Testing for Genetic Disorders. *Obstet Gynecol.* 2016;127:e108–e122.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

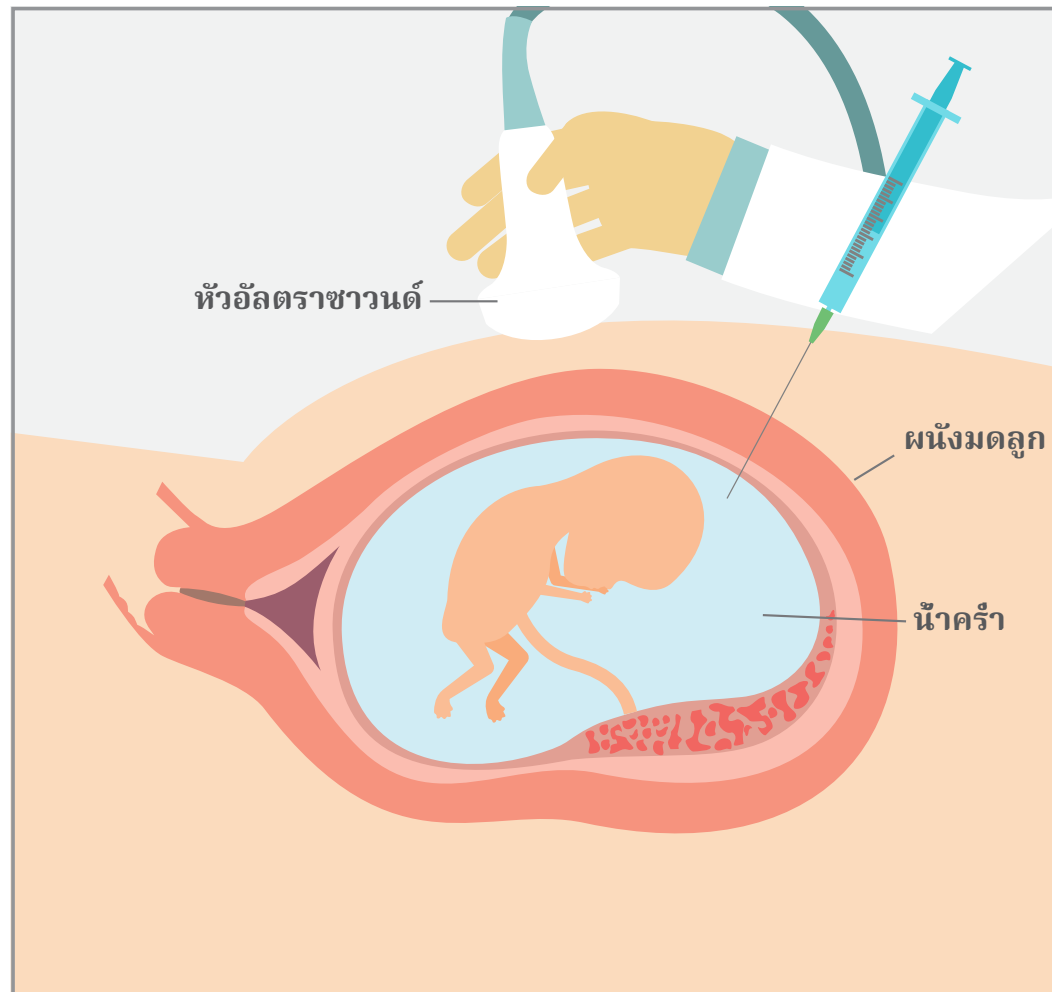
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

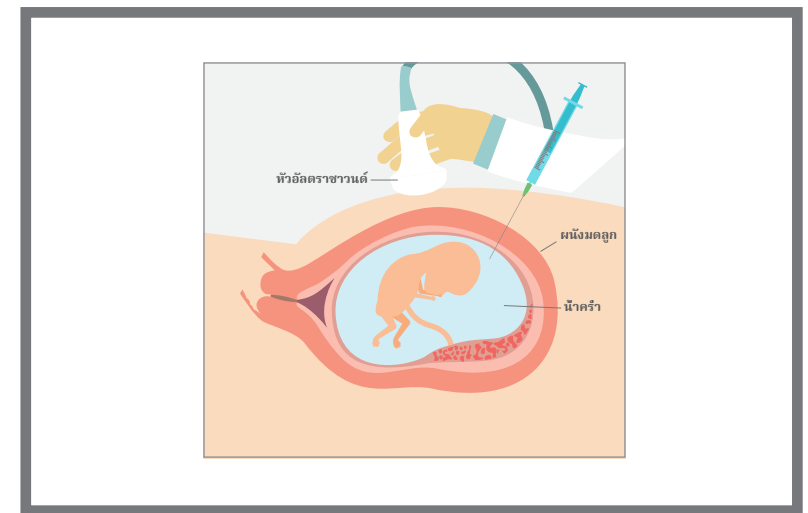
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การตรวจวินิจฉัย: การเจาะถุงน้ำคร่ำ

การตรวจวินิจฉัย: การเจาะถุงน้ำคร่ำ

- สามารถตรวจวัดว่ามีภาวะผิดปกติของโครโมโซมหรือไม่ได้ด้วยความแม่นยำมากเท่าที่จะเป็นไปได้
  - สามารถทำการตรวจทางพันธุกรรมเพิ่มเติมได้ หากมีการบ่งชี้
- เกี่ยวข้องกับการตรวจเซลล์ของทารกในครรภ์ที่เก็บจากของเหลวที่หล่อเลี้ยงรอบทารกในครรภ์ (น้ำคร่ำ)
  - โดยทั่วไปจะดำเนินการเมื่อมีอายุครรภ์ระหว่าง 15 ถึง 20 สัปดาห์
  - สามารถทำการตรวจหลังอายุครรภ์เกิน 20 สัปดาห์ได้ หากมีการบ่งชี้
- มีความเสี่ยงของการเกิดภาวะแทรกซ้อน รวมถึงการมีน้ำคร่ำรั่ว การแท้งบุตร

ACOG Practice Bulletins—Prenatal Diagnostic Testing for Genetic Disorders. *Obstet Gynecol.* 2016;127:e108–e122.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทาง
เลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

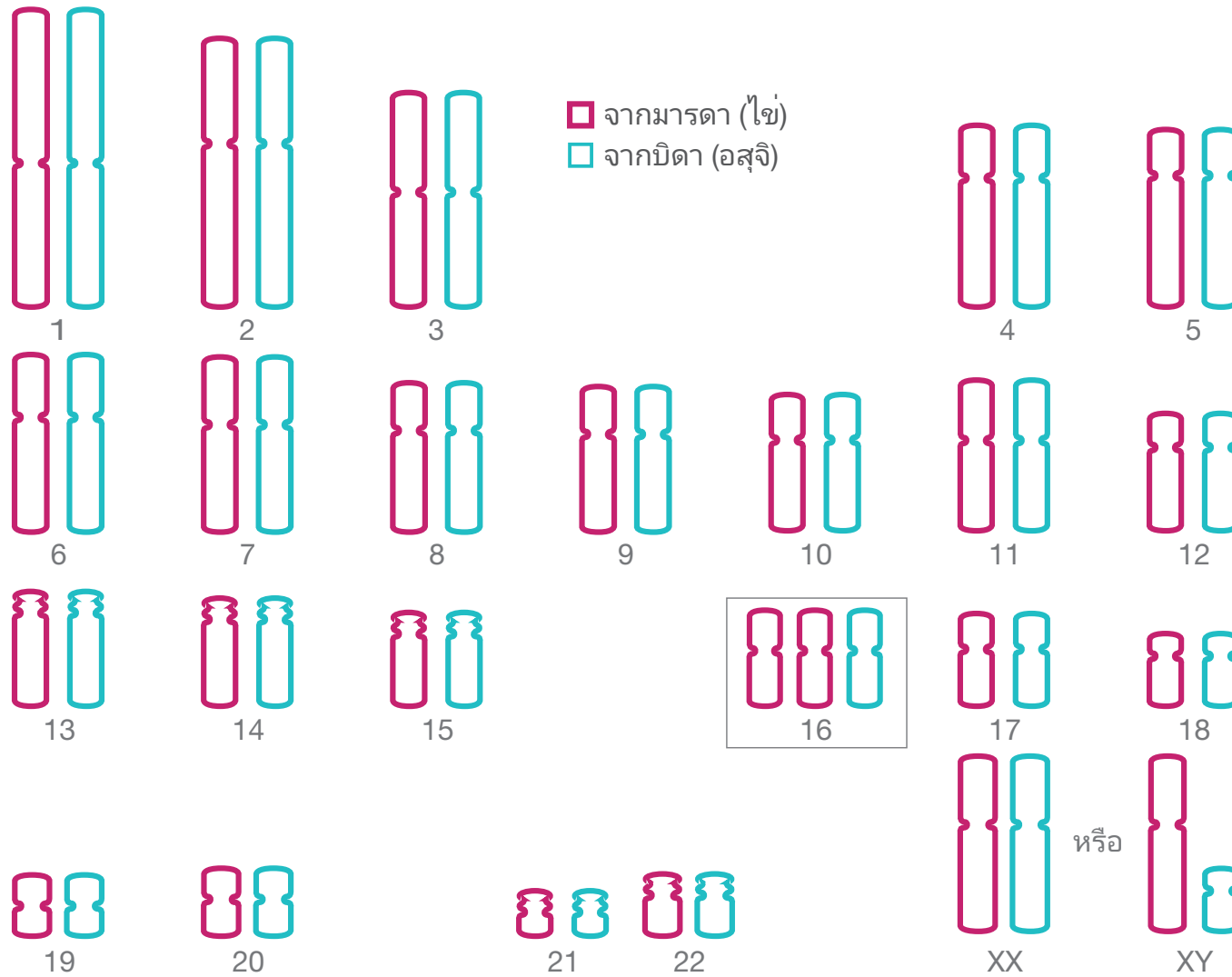
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

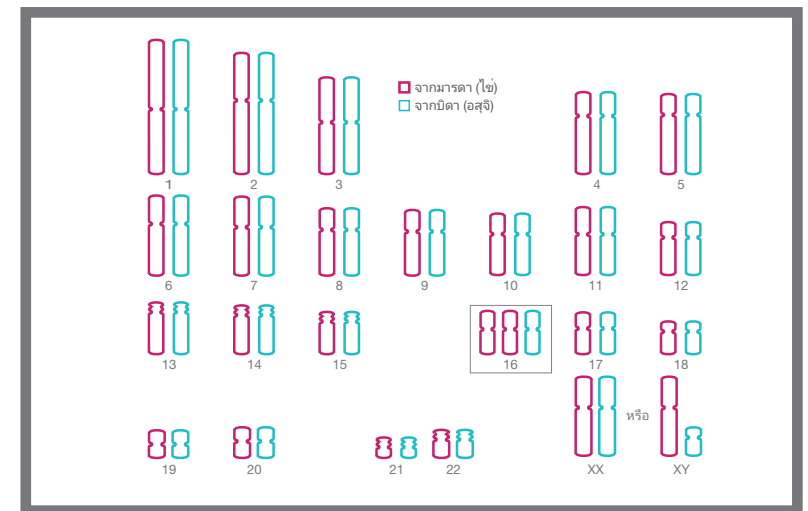
Trisomy ในอโตโซมที่พบได้ยาก (เช่น Trisomy 16)

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก (เช่น Trisomy 16)

- Trisomy ที่เกี่ยวข้องกับโครโมโซมอื่น ๆ นอกจากโครโมโซมคู่ที่ 21, 18, 13, โครโมโซม X หรือ โครโมโซม Y จัดว่าเป็น Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก
- ความชุกของ Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยากในการตรวจ NIPT อยู่ที่ 0.28-0.78%
- ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไปและขึ้นอยู่กับโครโมโซมที่เกี่ยวข้อง อาจมีอาการดังนี้:
  - การสูญเสียการตั้งครรภ์
  - ทารกเสียชีวิตในครรภ์หรือมีการตายเกิด
  - ภาวะโมเซอิกในรกที่ส่งผลให้เกิดภาวะทารกเติบโตช้าในครรภ์และความผิดปกติที่เกี่ยวข้องกับการได้รับโครโมโซมทั้งสองแท่งจากบิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียว
  - มีความบกพร่องทางพัฒนาการและสติปัญญา และมีความพิการแรกเกิด
  - ในบางรายลักษณะการแสดงออกของยีนที่ปรากฏอาจเป็นปกติ

Jones KL, Jones MC, del Campo M. *Smith's Recognizable Patterns of Human Malformation*. 7th ed. Philadelphia: Elsevier Saunders; 2013.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

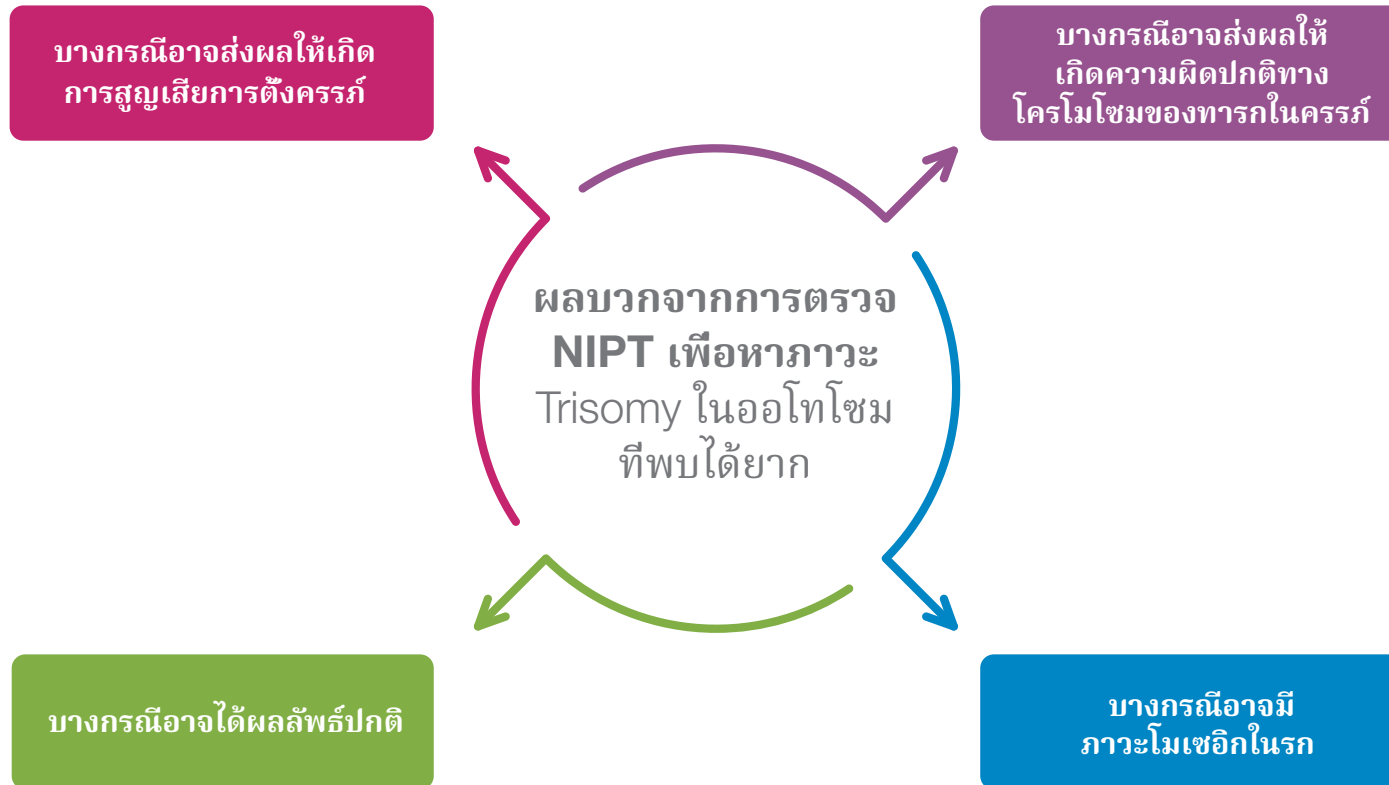
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

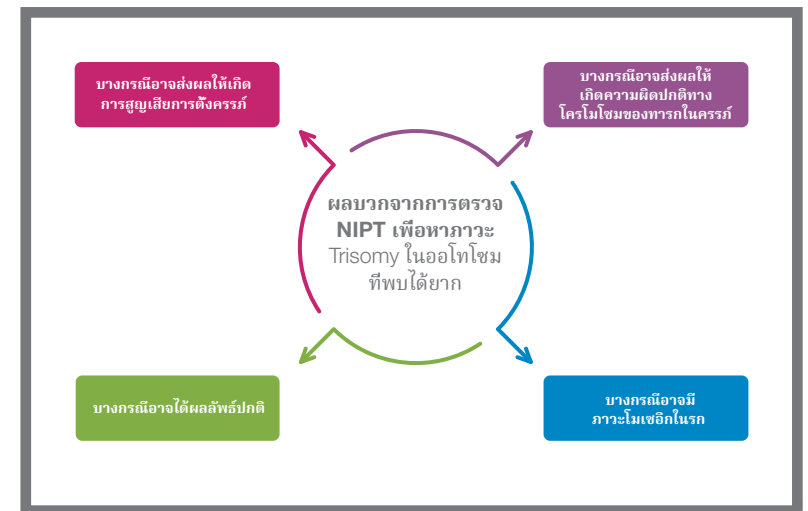
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ผลลัพธ์ทางคลินิกที่อาจเกิดขึ้นได้จาก Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยากซึ่งระบุได้ด้วยการตรวจคัดกรองความผิดปกติของโครโมโซมทารกในครรภ์จากเลือดมารดา (NIPT)

ผลลัพธ์ทางคลินิกที่อาจเกิดขึ้นได้จาก Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก ซึ่งระบุได้ด้วยการตรวจคัดกรองความผิดปกติของโครโมโซมทารกในครรภ์จากเลือดมารดา (NIPT)

- ลักษณะที่แสดงออกทางคลินิกหลังได้ผล NIPT เป็นบวกนั้นแตกต่างกันออกไป และขึ้นอยู่กับโครโมโซม
  - ความผิดปกติของโครโมโซมบางอย่างอาจทำให้เกิดการสูญเสียการตั้งครรภ์ได้
  - ความผิดปกติของโครโมโซมบางอย่างอาจส่งผลให้มีการเกิดมีชีพโดยมีลักษณะการแสดงออกของยีนซึ่งเกี่ยวข้องกับความผิดปกติของยีนที่ตรวจพบนั้น
  - ความผิดปกติของโครโมโซมบางอย่างส่งผลให้เกิดภาวะโมเซอิกในรก (CPM)
    - CPM อาจเกี่ยวข้องกับการมีความเสี่ยงต่อการทำหน้าที่ของรกที่เปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น นำไปสู่การเติบโตช้าของทารกในครรภ์ ทารกเสียชีวิตในครรภ์และมีความเสี่ยงต่อการได้รับโครโมโซมทั้งสองแท่งจากบิดาหรือมารดาเพียงฝ่ายเดียว
  - บางรายอาจไม่พบลักษณะอาการที่ชัดเจน
  - อาจเกิดผลบวกเท็จได้ด้วย
- NIPT เป็นการตรวจคัดกรอง ควรมีการยืนยันผลด้วยการตรวจเพื่อการวินิจฉัย (เช่น CVS หรือการเจาะถุงน้ำคร่ำ) ก่อนที่จะทำการตัดสินใจจัดการการตั้งครรภ์ใด ๆ

Mardy A, Wapner RJ. Confined placental mosaicism and its impact on confirmation of NIPT results. Am J Med Genet C Semin Med Genet. 2016;172(2):118-22.

Kalousek DK, Barrett I. Confined placental mosaicism and stillbirth. Pediatr Pathol 1994 Jan-Feb;14(1):151-9.

Kalousek DK. Confined placental mosaicism and intrauterine development. Pediatr Pathol. 1990;10(1-2):69-77.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

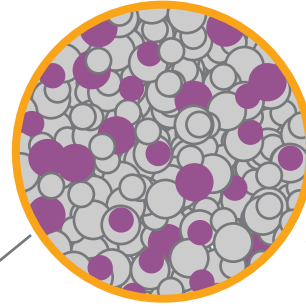
Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ชนิดของภาวะโมเสกิกทางโครโมโซมของทารกในครรภ์

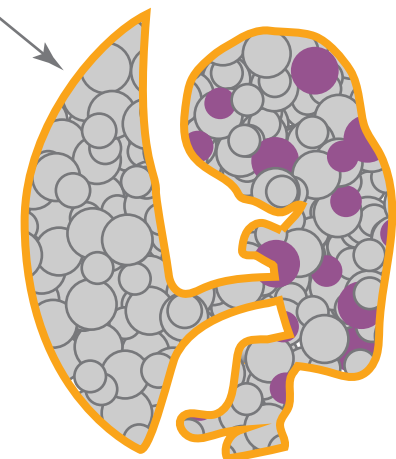
● เซลล์ปกติ
● เซลล์ที่มีความผิดปกติในโครโมโซม

ภาวะโมเสกิกในรกและตัวทารกในครรภ์

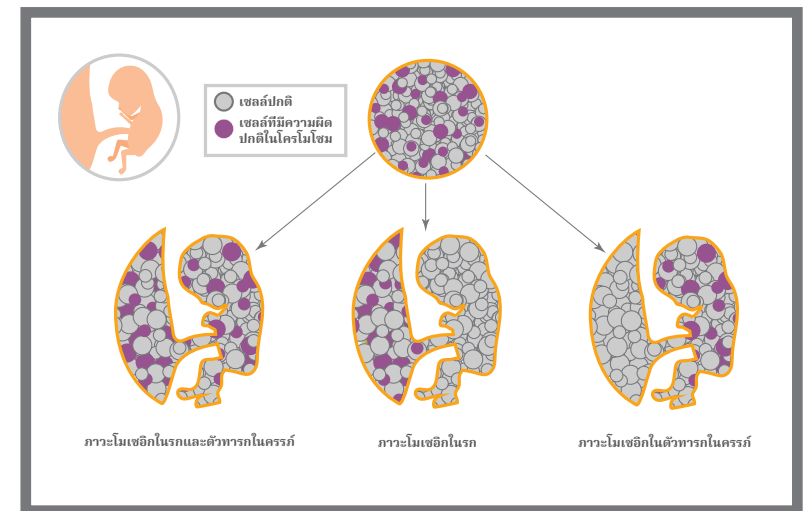
ภาวะโมเสกิกในรก

ภาวะโมเสกิกในตัวทารกในครรภ์

ชนิดของภาวะโมเซอิกทางโครโมโซมของทารกในครรภ์

- ภาวะโมเซอิกในรกและตัวทารกในครรภ์: การมีเซลล์ไลน์ที่มีโครโมโซมแตกต่างกันอยู่ทั้งในรกและทารกในครรภ์ตั้งแต่สองเซลล์ไลน์ขึ้นไป
  - อาจทำให้ได้ผล NIPT เป็นผลลบเท็จ
- ภาวะโมเซอิกในรกเท่านั้น: การมีเซลล์ไลน์ที่มีโครโมโซมแตกต่างกันอยู่ในรกตั้งแต่สองเซลล์ไลน์ขึ้นไปแต่ไม่มีในทารกในครรภ์
  - อาจทำให้ได้ผล NIPT เป็นผลบวกเท็จ
- ภาวะโมเซอิกของทารกในครรภ์: การมีเซลล์ไลน์ที่มีโครโมโซมแตกต่างกันอยู่ในทารกในครรภ์ตั้งแต่สองเซลล์ไลน์ขึ้นไปแต่ไม่มีในรก
  - อาจทำให้ได้ผล NIPT เป็นผลลบเท็จ

Grati FR. *J Clin Med.* 2014;3(3):809-837.

Van Opstal D, et al. *PLoS One.* 2016;11(1):e0146794.

Kalousek DK. *Pediatr Pathol.* 1990;10(1-2):69-77.

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

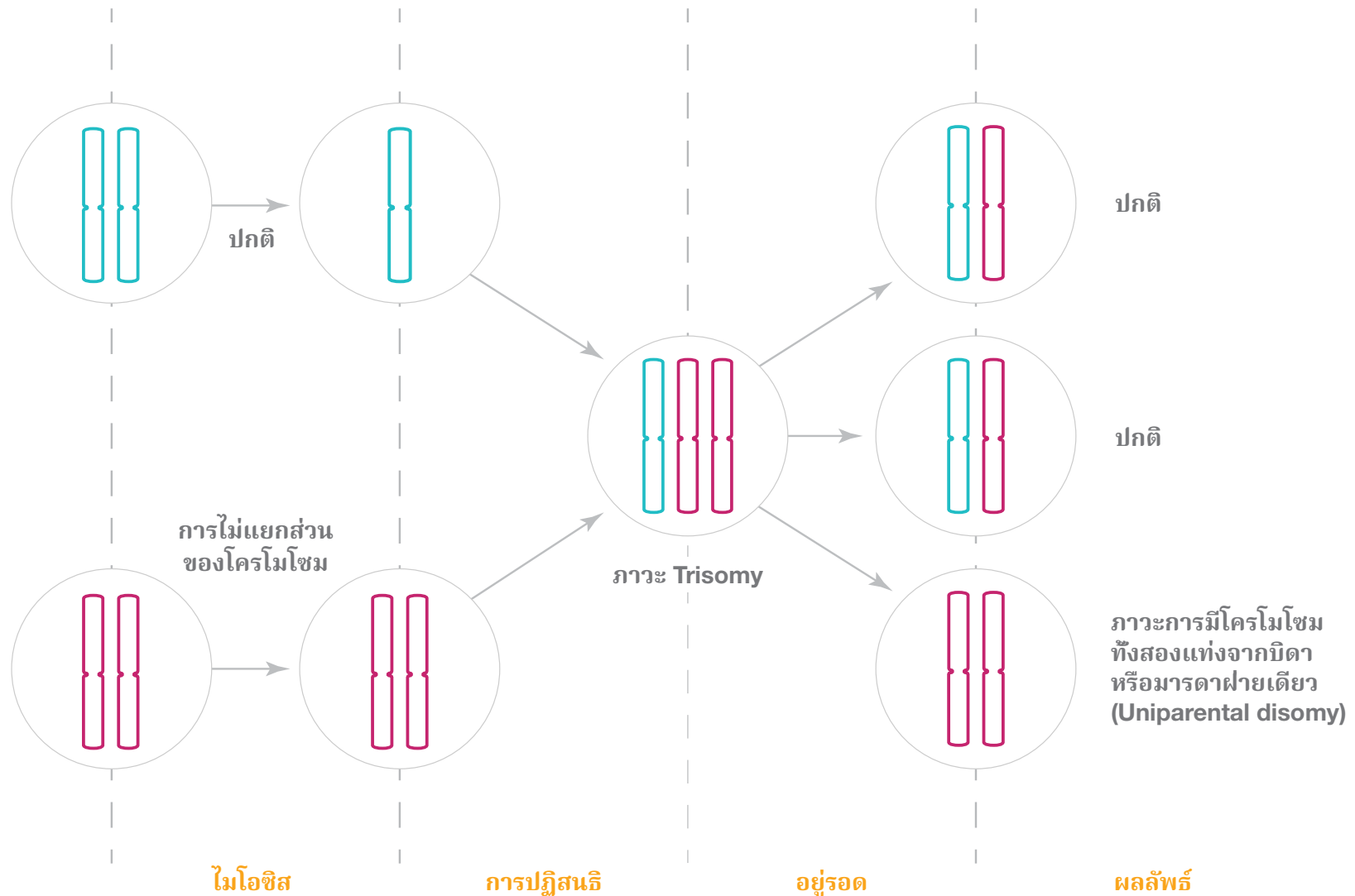
ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

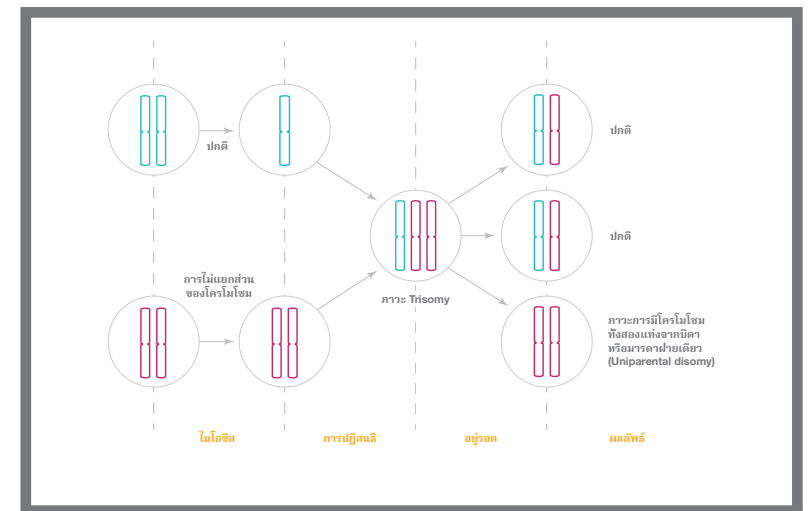
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

ภาวะการมีโครโมโซมทั้งสองแท่งจากบิดาหรือมารดาฝ่ายเดียว (Uniparental disomy หรือ UPD) เนื่องจากการอยู่รอดของโครโมโซมที่เป็น Trisomy

ภาวะการมีโครโมโซมทั้งสองแท่งจากบิดาหรือมารดาฝ่ายเดียว (Uniparental disomy หรือ UPD) เนื่องจากการอยู่รอดของโครโมโซมที่เป็น Trisomy

- UPD หมายถึงการมีสำเนาสองแท่งของโครโมโซมหนึ่งจากบิดาหรือมารดาคนเดียวเท่านั้น แทนที่จะมีแท่งหนึ่งจากบิดาและอีกแท่งจากมารดา
  - ในกรณีที่ภาวะโมเซอิกในโรค UPD เกิดขึ้นจากการอยู่รอดของโครโมโซมที่เป็น Trisomy เป็นส่วนใหญ่
  - ACMG แนะนำให้ทำการตรวจ UPD สำหรับโครโมโซมที่มีการกระทบตราไว้ (6, 7, 11, 14, 15, 20) โดยการปฏิบัติทางคลินิกอาจแตกต่างกันออกไป
  - จำเป็นต้องมีการตรวจพิเศษเพิ่มเติมสำหรับการวินิจฉัย UPD
  - ลักษณะอาการแตกต่างกันออกไป UPD ของโครโมโซมที่มีการกระทบตราบางคู่อาจทำให้เกิดความบกพร่องทางสติปัญญาและมีภาวะผิดปกติทางพันธุกรรมอื่น ๆ
- การตรวจคัดกรอง cfDNA ที่ให้ผลเป็นบวกสำหรับ Trisomy ในออโตโซมบางชนิดเกี่ยวข้องกับการมีความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะโมเซอิกในโรคได้มากขึ้น ส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการเกิด UPD มากขึ้น

1. Koltz D, Utermann G. Uniparental disomy (UPD) other than 15: phenotypes and bibliography updated. Am J Med Genet A 2005; 136: 287 – 305.
2. Shaffer LG, Agan N, Goldberg JD et al. American College of Medical Genetics statement of diagnostic testing for uniparental disomy. Genet Med 2001; 3: 206 – 211.

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทาง
เลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

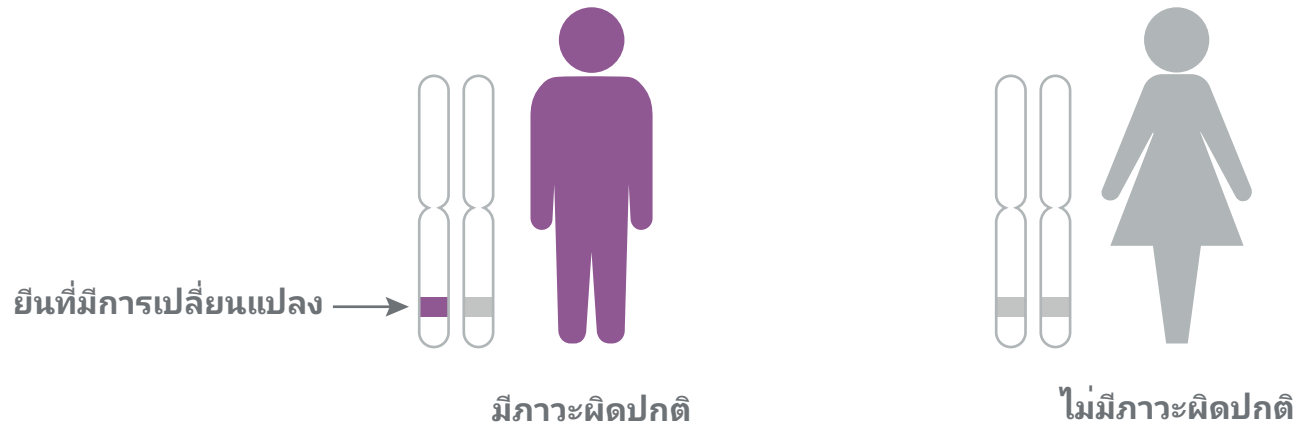
การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทาง
เลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

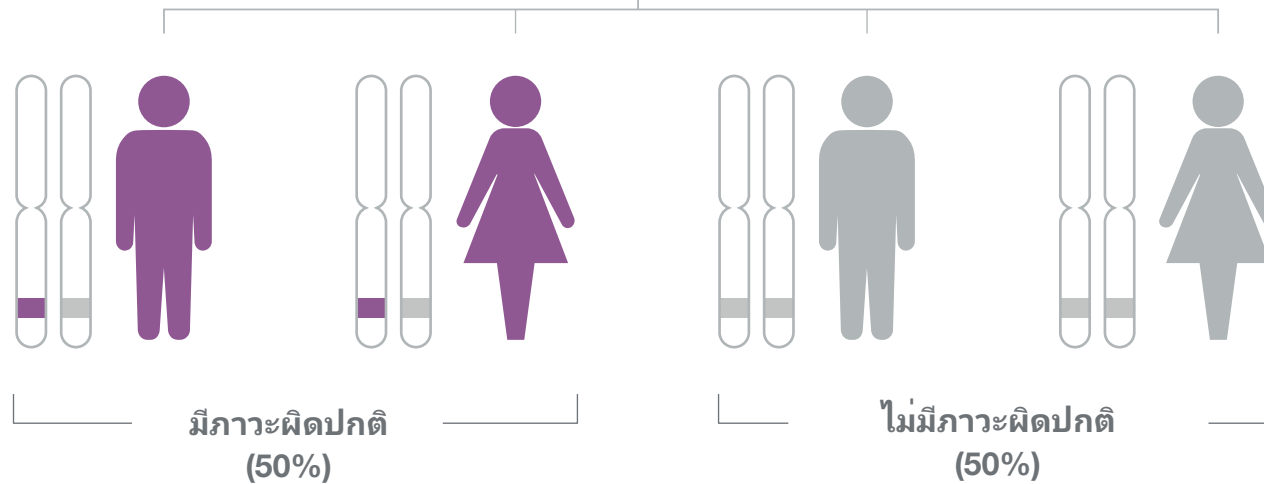
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนเด่นทางออโตโซม

บิดามารดา

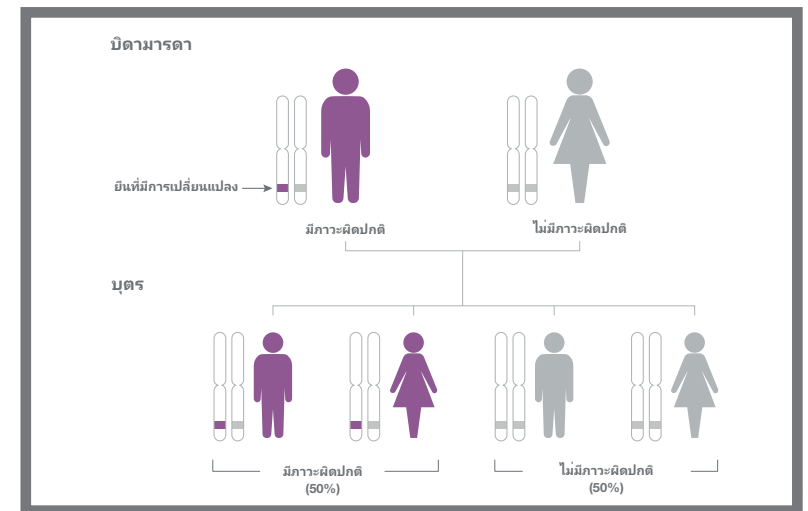

บุตร

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนเด่นทางออโตโซม

- ในการถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนเด่นทางออโตโซมนั้น เพียงมียีนกลายพันธุ์จำนวนหนึ่งชุดก็จะสามารถแสดงภาวะผิดปกติได้
- บิดาหรือมารดาที่เป็นโรคจะมีความเสี่ยงด้านการเจริญพันธุ์ในการตั้งครรภ์แต่ละครั้งดังต่อไปนี้:
  - มีโอกาส 50% ที่ทารกในครรภ์จะได้รับผลกระทบจากภาวะผิดปกติ
  - มีโอกาส 50% ที่ทารกในครรภ์จะไม่มีภาวะผิดปกติ (ไม่ได้รับผลกระทบ)
  - ชายและหญิงมีความเสี่ยงเท่ากัน

US National Library of Medicine. Help Me Understand Genetics: Inheriting Genetic Conditions. <https://ghr.nlm.nih.gov/primer/inheritance.pdf>
เผยแพร่เมื่อ 6 มิถุนายน 2559 เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 7 มิถุนายน 2559

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

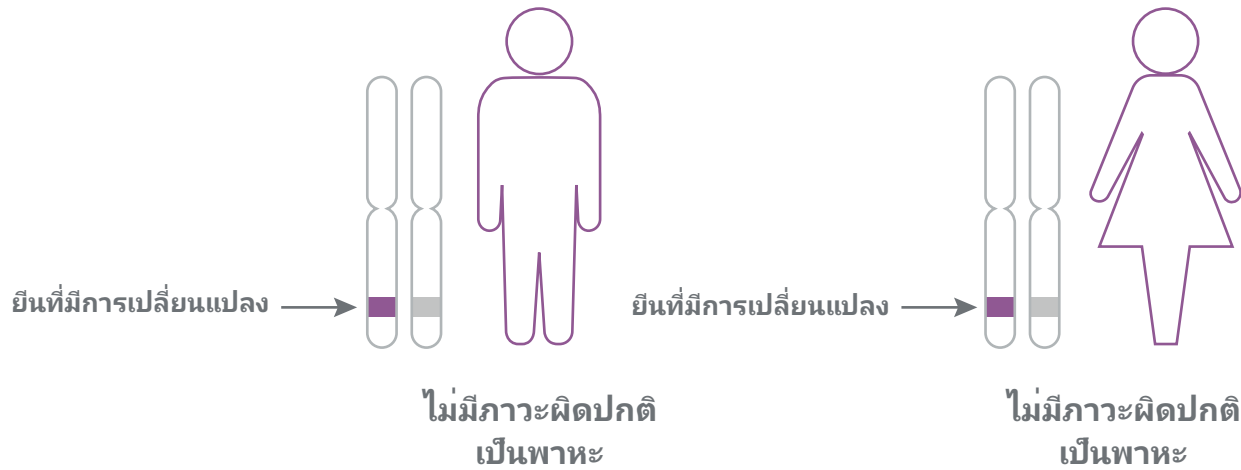
การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

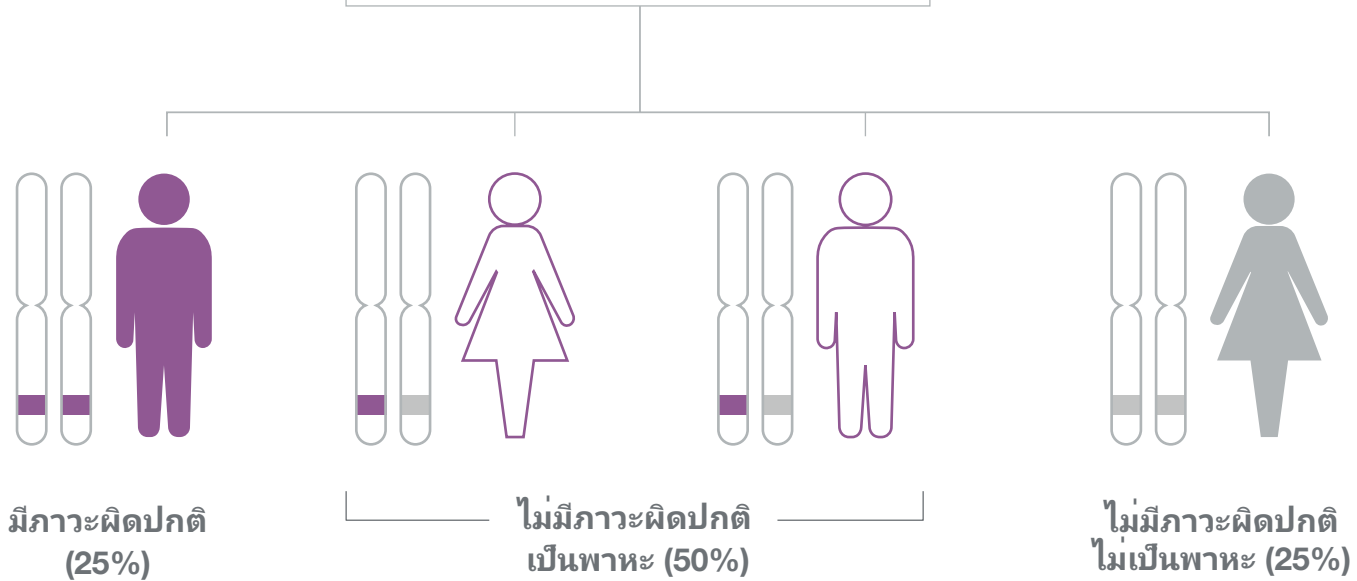
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนด้อยทางออโตโซม

บิดามารดา

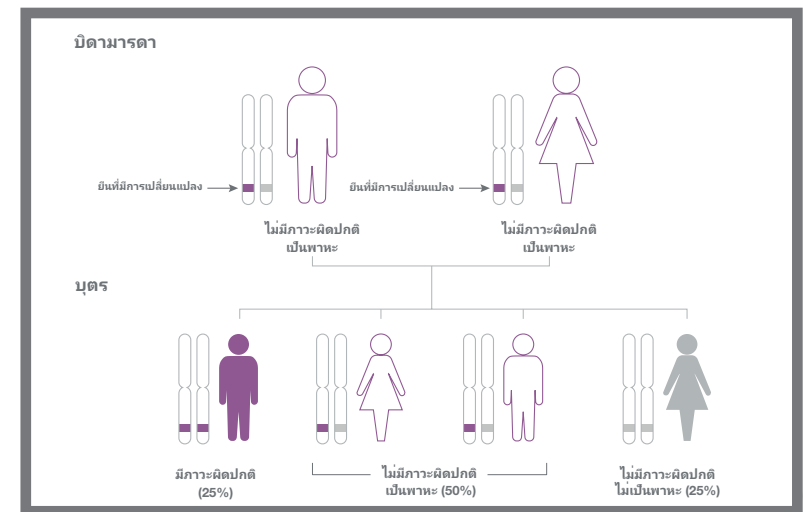

บุตร

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนด้อยทางออโตโซม

- ในการถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนด้อยทางออโตโซมนั้น ต้องมียีนกลายพันธุ์จำนวนสองชุดจึงจะมีการแสดงภาวะผิดปกติ
- ผู้ที่มียีนกลายพันธุ์เพียงหนึ่งชุดจะเรียกว่าเป็นพาหะและโดยทั่วไปจะไม่ใช่โรค
- หากทั้งบิดาและมารดาเป็นพาหะของภาวะผิดปกติแบบเดียวกัน ทั้งสองคนจะมีความเสี่ยงด้านการเจริญพันธุ์ในการตั้งครรภ์แต่ละครั้งดังต่อไปนี้:
  - มีโอกาส 25% ที่บุตรจะมีภาวะผิดปกติ (ได้รับผลกระทบ)
  - มีโอกาส 50% ที่บุตรจะไม่มีภาวะผิดปกติ (ไม่ได้รับผลกระทบ) และเป็นพาหะของภาวะผิดปกตินั้น
  - มีโอกาส 25% ที่บุตรจะไม่มีภาวะผิดปกติ (ไม่ได้รับผลกระทบ) และไม่เป็นพาหะ
  - ชายและหญิงมีความเสี่ยงเท่ากัน

US National Library of Medicine. Help Me Understand Genetics: Inheriting Genetic Conditions. <https://ghr.nlm.nih.gov/primer/inheritance.pdf>
เผยแพร่เมื่อ 6 มิถุนายน 2559 เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 7 มิถุนายน 2559

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

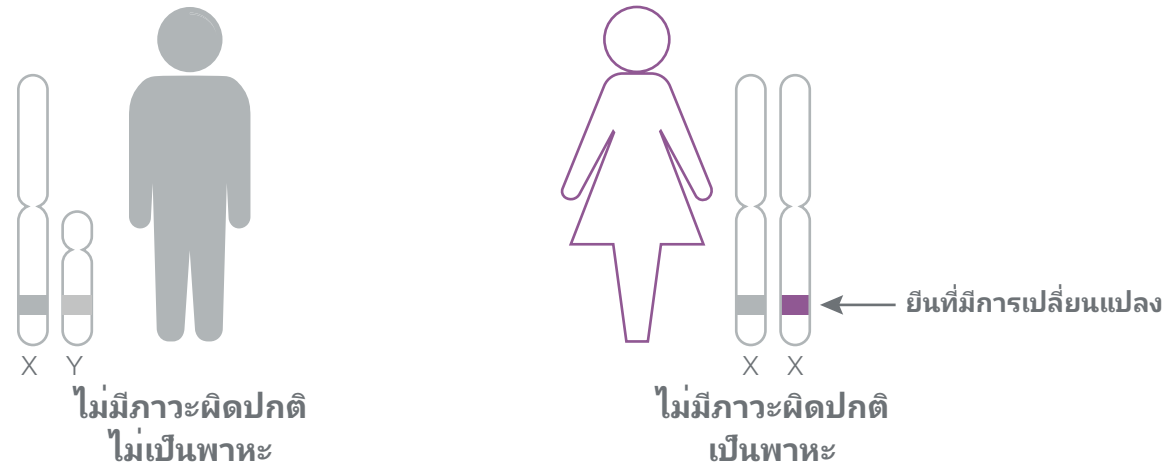
การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

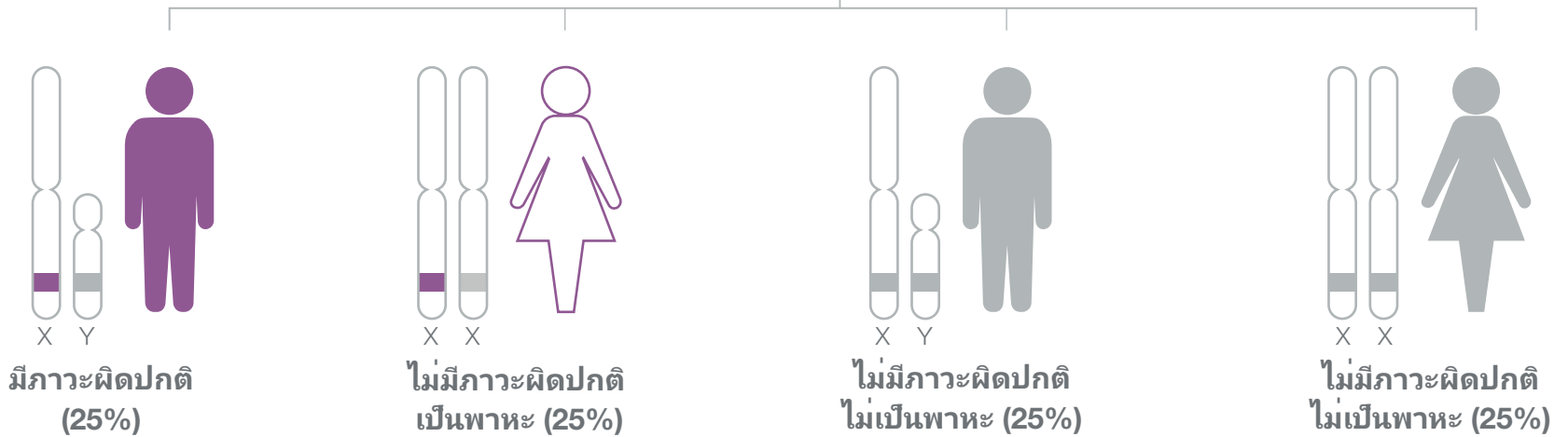
การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนด้อยบนโครโมโซม X

บิดามารดา

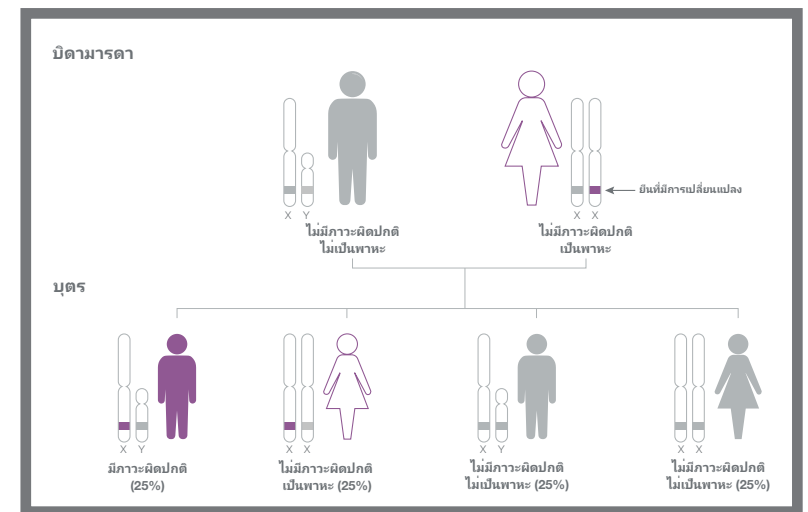

บุตร

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนด้อยบนโครโมโซม X

- การถ่ายทอดพันธุกรรมทางโครโมโซม X เกี่ยวข้องกับยีนกลายพันธุ์ที่เกิดขึ้นบนโครโมโซม X
- ผู้ชายที่มียีนส์กลายพันธุ์บนโครโมโซม X จะมีภาวะผิดปกติ (ได้รับผลกระทบ)
- หญิงที่มียีนกลายพันธุ์อยู่บนหนึ่งในสองของโครโมโซม X ของตนจะเรียกว่าเป็นพาหะของภาวะผิดปกติ
  - โดยทั่วไปหญิงที่เป็นพาหะจะไม่ได้รับผลกระทบ แต่ในบางรายอาจแสดงลักษณะของภาวะผิดปกติบางอย่าง
- หญิงที่เป็นพาหะมีความเสี่ยงดังต่อไปนี้ในการตั้งครรภ์แต่ละครั้ง:
  - มีโอกาส 25% ที่บุตรเพศชายจะมีภาวะผิดปกติ (ได้รับผลกระทบ)
  - มีโอกาส 25% ที่บุตรเพศหญิงเป็นพาหะโดยไม่มีภาวะผิดปกติ (ไม่ได้รับผลกระทบ)
  - มีโอกาส 25% ที่บุตรเพศชายจะไม่มีภาวะผิดปกติ (ไม่ได้รับผลกระทบ)
  - มีโอกาส 25% ที่บุตรเพศหญิงไม่เป็นพาหะโดยไม่มีภาวะผิดปกติ (ไม่ได้รับผลกระทบ)

US National Library of Medicine. Your guide to understanding genetic conditions: What are the different ways in which a genetic condition can be inherited? <https://ghr.nlm.nih.gov/primer/inheritance/inheritancepatterns>. เผยแพร่เมื่อ 31 พฤษภาคม 2559 เข้าถึงข้อมูลเมื่อ 3 มิถุนายน 2559

สารบัญ

ภาพรวมทางพันธุศาสตร์

ภาวะผิดปกติของโครโมโซม

การตรวจคัดกรองก่อนคลอดและทางเลือกในการวินิจฉัย

Trisomy ในออโตโซมที่พบได้ยาก

การถ่ายทอดพันธุกรรมของยีนหนึ่งตำแหน่ง

คู่มือการให้คำแนะนำนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้คำแนะนำทางพันธุศาสตร์แก่ผู้ใช้บริการด้านสุขภาพและเพื่อวัตถุประสงค์ทางการศึกษาโดยทั่วไปเท่านั้น คู่มือนี้มิได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้แทนความเห็นทางวิชาชีพของผู้ให้บริการด้านสุขภาพในการให้บริการหรือให้คำแนะนำทางการแพทย์